

Jihočeská univerzita v Českých Budějovicích

Ekonomická fakulta

Katedra řízení

Studijní program: 6208 N Ekonomika a management

Studijní obor: Obchodní podnikání

Diplomová práce

Podpora malého a středního podnikání v okrese Strakonice

Vedoucí diplomové práce

Ing. Dagmar Bednářová, CSc.

Autor:

Jana Cuhrová

2009

Prohlášení

Prohlašuji, že jsem diplomovou práci na téma „Podpora malého a středního podnikání v okrese Strakonice“ vypracovala samostatně na základě vlastních zjištění a materiálů, které uvádím v přehledu použitých zdrojů.

Prohlašuji, že v souladu s § 47, písm. b, zákona č. 111/1998 Sb. v platném znění, souhlasím se zveřejněním své diplomové práce, a to v nezkrácené podobě – v úpravě vzniklé vypuštěním vyznačených částí archivovaných Ekonomickou fakultou elektronickou cestou ve veřejně přístupné části databáze STAG provozované Jihočeskou univerzitou v Českých Budějovicích na jejích internetových stránkách.

V Českých Budějovicích 14. 4. 2009

.....

Jana Cuhrová

Poděkování

Děkuji vedoucí diplomové práce Ing. Dagmar Bednářové, CSc. za ochotnou spolupráci, odborné vedení, návrhy a připomínky, které mi pomohly k vypracování této diplomové práce. Dále děkuji všem, kteří mi poskytli potřebné informace, které byly přínosem pro mou práci.

Obsah:

1. Úvod	6
2. Literární rešerše	8
2. 1 Charakteristika malých a středních podniků.....	8
2. 2 Vývoj drobného podnikání v ČR.....	9
2. 2. 1 Vývoj v letech 1948 – 1989.....	9
2. 2. 2 Vývoj po roce 1989.....	10
2. 3 Význam malých a středních podniků	11
2. 3. 1 Společenský přínos	11
2. 3. 2 Ekonomický přínos	12
2. 3. 3 Omezení malých a středních podniků.....	13
2. 3. 4 Zvláštnosti malých podniků.....	13
2. 4 Právní úprava malého a středního podnikání	15
2. 5 Formy podpory malého a středního podnikání.....	16
2. 5. 1 Vládní organizace	16
2. 5. 2 Nevládní organizace	18
2. 5. 3 Vládní podpora podnikání	20
2. 6 Malé a střední podnikání v evropském prostoru	22
2. 6. 1 Podpora malého a středního podnikání z EU.....	22
2. 7 Nezaměstnanost	25
2. 7. 1 Míra nezaměstnanosti	26
2. 7. 2 Regulace trhu práce	26
2. 7. 3 Rekvalifikace a poradenství.....	27
2. 7. 4 Služby zaměstnanosti v ČR	27
2. 8 Evropský sociální fond (European Social Fund).....	28
3. Metodika	31
3. 1 Cíl diplomové práce.....	31
3. 2 Struktura diplomové práce.....	31

3. 3 Použité metody.....	33
3. 4 Zdroje informací.....	34
4. Hospodářská charakteristika okresu Strakonice.....	35
4. 1 Organizační struktura ekonomických subjektů v okrese Strakonice	42
4. 2 Rozdělení členů Oblastní kanceláře Jihočeské hospodářské komory ve Strakonících.....	44
4. 3 SWOT analýza okresu Strakonice.....	45
5. Registrovaná míra nezaměstnanosti v kraji	47
5. 1 Registrovaná míra nezaměstnanosti v okrese Strakonice.....	49
5. 2 Registrovaná míra nezaměstnanosti v jednotlivých mikroregionech okresu.....	51
6. Podíl malého a středního podnikání na tvorbě nových pracovních míst... 53	
6. 1 Výsledky výzkumu	54
6. 2 Shrnutí výsledku výzkumu	64
7. Programy podpory a jejich využití	66
7. 1 Přehled operačních programů financovaných s využitím Evropských fondů pro období 2007 - 2013.....	66
7. 1. 1 Operační program Podnikání a inovace pro období 2007 - 2013	69
7. 2 Programy podpory ESF.....	75
7. 2. 1 Operační program Lidské zdroje a zaměstnanost	75
7. 2. 2 Operační program Vzdělávání pro konkurenceschopnost	79
7. 3 Aktivní politika zaměstnanosti a zákon č. 435/2004 Sb., o zaměstnanosti	80
8. Návrh opatření na zlepšení čerpání programů podpory malého a středního podnikání	92
9. Závěr	94
10. Summary.....	97
11. Přehled použitých zdrojů.....	98
12. Rejstřík tabulek a grafů.....	101
13. Seznam použitých zkratk	103
14. Seznam příloh.....	104

1. Úvod

Počátky podnikání lze nalézt již ve středověku a provází lidstvo až do současnosti. Některá období nebyla příznivá pro podnikání, docházelo k nedobrovolnému útlumu podnikání, a tím k rozmachu centrálně plánované ekonomiky.

Poslední desetiletí dvacátého století bylo nejen v České republice, ale i v mnoha jiných zemích bývalého východního bloku ve znamení počátku velkých změn hospodářského systému. Přechod od centrálně plánované ekonomiky k ekonomice tržní byl zaznamenán jako výjimečná událost v dějinách České republiky.

V novodobé historii státu lze považovat za největší rozmach malého a středního podnikání období po roce 1990. Od té doby prošlo toto podnikání vývojem od „hry bez určených pravidel“ přes různá úskalí až po vstup do jednotného trhu Evropské unie a k předsednictví České republiky v EU v tomto roce.

Po roce 1989 se podnikatelské prostředí začalo velmi intenzivně rozvíjet. V prvních letech bylo možné začít podnikat s velmi malým finančním kapitálem, pokud podnikatelé vynaložili značné úsilí a měli dobrý podnikatelský záměr, úspěch se brzy dostavil.

Až v roce 1993 vstoupila v platnost nová daňová soustava, která začala upravovat podnikání a nahrazovala původní daň z obrátu.

Postupným vývojem, změnami v legislativě a ztížením podmínek pro poskytování úvěrů došlo k úbytku počtu podnikatelů. V době mezinárodních kooperací společností ve všech odvětvích a s tím související rostoucí globalizací se lze domnívat, že klesá význam malého a středního podnikání. Není tomu ale tak. Příkladem je podíl malých a středních podniků na zaměstnanosti, podílu na tvorbě hrubého domácího produktu a přidané hodnotě.

Malé a střední podniky vytvářejí zdravé podnikatelské prostředí, zvyšují dynamiku trhu a mají velkou schopnost absorbovat část pracovních sil uvolňovaných z velkých podniků. Tyto podniky mohou napomáhat rychlejšímu rozvoji jednotlivých regionů, mikroregionů a jsou významným stabilizujícím prvkem ekonomického systému každé země.

Hlavním cílem finančních programů Evropské unie je podpora růstu malého a středního podnikání a vytváření nových pracovních míst, ekonomického růstu v evropské ekonomice, a při realizaci těchto cílů hrají největší roli právě malé a střední podniky. Především tyto podniky jsou hlavním zdrojem nových pracovních míst v Evropě. Proto Evropská unie vynakládá každý rok nemalé finanční prostředky na podporu malého a středního podnikání.

Z těchto důvodů je práce zaměřena na malé a střední podniky a specifikována na okres Strakonice, který se nachází v Jihočeském kraji. Práce je zaměřena na charakteristiku malého a středního podnikání, na možnosti využití některých forem programů podpory tohoto podnikání a také na vývoj nezaměstnanosti ve strakonickém okrese .

I ve sledovaném okrese se v současné době projevuje negativní dopad vývoje celosvětové ekonomiky, který se promítá nejen do podnikatelského prostředí České republiky, ale i do zaměstnanosti. Samozřejmě tento dopad je znatelný i v podnikatelském prostředí malých a středních podniků.

2. Literární rešerše

2.1 Charakteristika malých a středních podniků

Malé a střední podniky jsou definovány jako podniky s nízkým počtem zaměstnanců. Různé státy a instituce se liší v definování velikosti počtu zaměstnanců spadajících to této kategorie.

Evropská unie používá kvantitativní kritéria klasifikace podnikatelů (dle doporučení Evropské komise) mezi než patří počet obyvatel, roční tržby (příjmy), hodnota aktiv (majetku) a nezávislost těchto subjektů.

Definování podniků dle Evropské komise:

Mikropodniky – zaměstnávají do 10 zaměstnanců, roční obrat nebo celková bilance nepřekročí 2 mil. EUR

Malé podniky - zaměstnávají do 50 zaměstnanců, roční obrat nebo celková bilance nepřekročí 10 mil. EUR

Střední podniky – zaměstnávají do 250 zaměstnanců, roční obrat nepřekročí 50 mil. EUR nebo celková bilance je do 43 mil. EUR (Příloha I k nařízení komise č. 364/2004, 2001)

Jiné třídění využívá například Česká správa sociálního zabezpečení. Dělí organizace na malé do 25 zaměstnanců a ostatní organizace s více než 25 zaměstnanci. Snaží se tím o snížení administrativního zatížení v oblasti sociálního zabezpečení pro malé organizace.

Pro získání prostředků z Evropských fondů je směrodatné používat dělení podniků dle doporučení Evropské komise, které je shodné s pojetím zákona na podporu podnikání(zákon č. 47/2002 Sb.).

2. 2 Vývoj drobného podnikání v ČR

Počátky drobného podnikání lze hledat již ve středověku, kdy základem pro toto podnikání byl rozvoj řemesel, který nahradil uzavřenou výrobu v rámci rodinného hospodářství. Následně docházelo ke sdružování řemesel do cechů, které regulovaly výrobu, odbyt, pracovní podmínky a organizovaly výuku řemesel.

Manufaktury přinesly v 18. stol. velký přelom v organizování výroby. Na přelomu 18. a 19. století manufakturní období vyvrcholilo a nastoupil nový – tovární způsob organizace výroby. Jeho podstatou bylo soustředění výroby do jednoho místa, práce strojů a využití společného pohonu jako energetického zdroje. Tato fáze, spojená s proměnou výrobní základny, novými technologiemi i způsoby organizování výroby, je označována termínem „průmyslová revoluce“ (BEDNÁŘOVÁ, PARMOVÁ, 2003).

Vydáním živnostenského zákona v r. 1859 se změnila podmínky pro podnikání, a to přineslo uvolnění podnikání. Došlo k nárůstu drobných živností, jejichž počet přesáhl 700 000, především v období mezi válkami. Z tohoto počtu bylo 642 505 živnostenských závodů o velikosti do 5 pracovníků, které zaměstnávaly 1 117 616 osob. Převažovaly obchodní a řemeslné živnosti.

2. 2. 1 Vývoj v letech 1948 – 1989

Totalitní moc nedokázala přes veškeré úsilí zorganizovat a vyplnit sektor drobného živnostenského podnikání na bázi státního vlastnictví. Výsledkem bylo hluboké zaostávání této sféry za skutečnými potřebami obyvatelstva.

Po ukončení 2. sv. války došlo ve vývoji československého hospodářství k postupným přeměnám formou socializace soukromých podniků. Svou roli zde hrálo znárodnění podniků nad 500 zaměstnanců v roce 1945 a následné znárodnění podniků nad 50 zaměstnanců v roce 1948. K největšímu útlumu soukromého živnostensko-řemeslnického podnikání došlo v procesu tzv. dobrovolného přechodu podnikatelů a řemeslníků do vyšších forem socialistického podnikání. V souvislosti se zavedením zákoníku práce v roce 1965 došlo k úplnému zrušení živnostenského řádu (BEDNÁŘOVÁ, PARMOVÁ, 2003).

2. 2. 2 Vývoj po roce 1989

V ČR v roce 1990 byl výrazně dominantním sekundární sektor. Primární sektor zaujímá v sektorové struktuře jak ve vyspělých zemích, tak v ČR nejnižší podíl.

Vývoj rostoucích rozdílů mezi sektorovou strukturou ČR a vyspělých zemí v období 1970-1990 a naopak prudký obrat spojený se zmenšováním rozdílů v počátečním období transformace 1990-1993 znamená i počátek obratu od převažujícího extenzivního k intenzivnímu vývoji. Za tímto zlomem se skrývá složitý proces transformace celého společensko ekonomického systému, který se vytvářel přes 40 let, a statisíců subjektů, které se spolupodílejí na agregátním ukazateli sektorové struktury.

Transformace české společnosti a ekonomiky od roku 1989 je sice svým obsahem a průběhem unikátní, z dlouhodobého hlediska však není v českých dějinách ojedinělou dramatickou změnou. Představuje čtvrtou zásadní transformaci či restrukturalizaci české společnosti a její relativně malé ekonomiky jen ve 20. století.

Od 90. let počet malých a středních podniků (MSP) v ČR dynamicky vzrostl. Přestože z celkového počtu zaměstnanců zaměstnávají MSP téměř 60 % zaměstnanců a přestože i další ukazatele (podíl na HDP, na celkových výkonech naší ekonomiky, na přidané hodnotě i obratu zahraničního obchodu) podtrhují jejich význam, zůstávají velké podniky zvýhodňovány jak ze strany státu, tak i bankovních institucí. Bankovní statistiky dokazují, že malým podnikům jsou v průměru poskytovány úvěry s vyššími úrokovými sazbami. Proto ve srovnání s velkými podniky méně investují a dlouhodobě vykazují nižší poměr investic k obratu. Svou roli zde hraje i nedostatečná připravenost podnikatelského záměru ze strany malých a středních podniků (BEDNÁŘOVÁ, PARMOVÁ,2003).

2. 3 Význam malých a středních podniků

V Evropě existuje 19 miliónů malých a středních podniků, které představují 99,85 % všech podniků v EU a celkem zaměstnávají více než 74 milionů lidí. Tyto údaje plně nevyovídají o významu, jaký mají malé a střední podniky v každé společnosti.

2. 3. 1 Společenský přínos

Malé a střední podniky dávají šanci k svobodnému uplatnění občanů – podnikatelů, umožňují samostatnou realizaci lidí v produktivním procesu. Malí a střední podnikatelé nemohou na sebe strhnout moc ani nemohou dosáhnout monopolního postavení. Existence těchto podniků stabilizuje společnost, neboť jakákoli výrazná politická nejistota a radikální proudy jsou pro ně rizikem. Pro tyto podniky není typické, aby byly vlastněny zahraničními subjekty. Jsou mnohem těsněji svázány s daným regionem. Podnikatel v regionu zpravidla bydlí. Vedle toho, že poskytuje danému regionu zaměstnanost a ekonomické přínosy, není výjimečné, že se stává sponzorem různých charitativních a dalších akcí. Nelze také pominout skutečnost, že ve vztahu k danému prostředí jsou tito podnikatelé mnohem méně anonymní.

Většina malých provozoven (drobné krámky, kavárny, provozovny služeb) dotvářejí urbanizaci měst a vesnic, ožívují prostor, udržují či obnovují historickou architekturu (VEBER, SRPOVÁ, 2005).

2. 3. 2 Ekonomický přínos

Typickým rysem malých a středních podniků je jejich flexibilita a pohotově přizpůsobování měnícím se skutečnostem. S neustále se prohlubujícími globalizačními tendencemi, kdy dochází k nástupu multinárodních korporací a řetězců, působí malé a střední podniky proti posilování monopolních tendencí. Na jedné straně jsou neustále monopoly vytlačovány z trhu, na druhé straně si stále nacházejí nové výklenky, ve kterých se rozvíjejí.

Velká část malých a středních podniků ovšem velice úzce spolupracuje s velkými podniky jako jejich subdodavatelé. Není tajemstvím, že automobilky běžně nakupují od svých dodavatelů cca 60 % komponentů a že mezi dodavateli, stejně jako mezi dodavateli služeb, jsou také malé a střední podniky.

Sektor malých a středních podniků se v ČR podílí na tvorbě hrubého domácího produktu více než z 37 %, na výkonech a přidané hodnotě více než z 50 %, zabezpečuje z 60 % zaměstnanost. Představují 99,85 % z celkového počtu firem. Tento sektor často absorbuje pracovní síly uvolněné velkými podniky a jeho rozvoj je v řadě regionů nositelem zaměstnanosti (VEBER, SRPOVÁ, 2005).

Koncepce LEAN

Koncepce LEAN je cestou snah o úspory a zeštíhlení podnikání. Méně náročné na energie, suroviny i administrativu by měly být provozní činnosti malých a středních podniků, které mají blízko k této koncepci.

Díky těmto skutečnostem mohou mít pro malé a střední podniky řadu výhod, mezi něž patří možnost dosahovat konkurenčních cen i při výrobě v malých sériích, kdy není možné využít přínosů z ekonomiky rozsahu. Rychleji a s větší přesností mohou reagovat na aktuální potřeby trhu a změny ekonomických podmínek. Jejich kapitálová náročnost na jedno pracovní místo je často mnohem nižší.

2. 3. 3 Omezení malých a středních podniků

Sektor malých a středních podniků dosáhl v uplynulých letech řady pozitivních změn. Přesto mají a zřejmě v budoucnosti i nadále budou mít malé a střední podniky určitá omezení:

- mají mnohem menší ekonomickou sílu, v řadě případů obtížný přístup ke kapitálu a tím i omezující možnost rozvojových kapacit;
- mají slabší pozici ve veřejných soutěžích o státní zakázky;
- o priori jsou vyloučeny z podnikání, kde je třeba velkých investic;
- nemohou si běžně dovolit zaměstnávat špičkové vědce, manažery, obchodníky;
- ačkoliv jsou malé a střední podniky charakterizovány jako nositelé vysokého počtu inovací, obvykle se jedná o inovace nižších řádů;
- nejsou schopny plně monitorovat a zejména využívat existující dostupné znalosti;
- mohou být ohroženy chováním velkých, často nadnárodních podniků a obchodních řetězců prosazujících dumpingové ceny;
- rostoucí počet a změny právních předpisů i dodržování příslušných správních aktů klade na podnikatele nemalé požadavky atd. (VEBER, SRPOVÁ, 2005).

2. 3. 4 Zvláštnosti malých podniků

Management	<ul style="list-style-type: none">• je převážně vykonáván vlastníkem – podnikatelem, který má osobní vztah k podniku• technicky orientované vzdělání vedení• užší strategické zaměření, krátkodobé až střednědobé plánování• nedostačující informační a kontrolní systém
-------------------	---

Financování a přístup ke kapitálu	<ul style="list-style-type: none"> • financování, přístup MSP jsou převážně rodinné podniky • minimální přístup ke kapitálovému trhu, z čehož plynou omezené finanční možnosti • management má v rámci finančního rozhodování problém v nedostatečné průhlednosti relevantních faktorů
Organizace	<ul style="list-style-type: none"> • organizační struktury jsou převážně ploché. • vysoká flexibilita a krátké informační cesty
Marketing	<ul style="list-style-type: none"> • prostorově a věcně často omezený, individualizovaná poptávka v úzkém segmentu trhu • možnost rychle a individuálně reagovat na přání zákazníků, vysoká flexibilita • konkurenční pozice MSP je velmi nejednotná, jsou často neschopni přizpůsobit se změnám trhu
Výroba	<ul style="list-style-type: none"> • nedostatečná inovace a modernizace • krátký časový prostor mezi myšlenkou (vynálezem) a hospodářským využitím • MSP jsou nákladově znevýhodněny osobními a vedlejšími mzdovými náklady, vyšší fixní náklady na jednotku výroby
Personalistika	<ul style="list-style-type: none"> • pracovníci mají praktické znalosti, chybí znalosti teoretické • málo příležitostí pro další interní a externí vzdělávání • malý počet pracovníků

(BEDNÁŘOVÁ, PARMOVÁ, 2003)

2. 4 Právní úprava malého a středního podnikání

Právní a legislativní úprava této oblasti je považována za velmi citlivou oblast. Absence právního prostředí negativně ovlivňuje další vývoj malých a středních podniků. Jde hlavně o nedostatek právních jistot a nedostatečnou vymahatelnost práva. Zvláště banky mají obavu, zda dostanou peníze, poskytnuté k financování malých a středních podniků zpět.

Právní předpoklady byly zajišťovány zákony, které můžeme členit do dvou skupin:

- a) zákony, které mají restituční charakter, a zákony vztahující se k malé a velké privatizaci jakož i transformační zákon o družstvech;
- b) zákony zabezpečující obnovu a fungování tržního systému (obchodní zákoník, živnostenský zákon aj.).

V rámci obou skupin byla přijata celá řada zákonů (BEDNÁŘOVÁ, PARMOVÁ, 2003).

Mezi ně patří:

- **zákon č. 229/1991 Sb.**, o úpravě vlastnických vztahů k půdě a jinému zemědělskému majetku (**tzv. zákon o půdě**),
- **zákon č. 42/1991 Sb.**, o úpravě majetkových vztahů a vypořádání majetkových nároků v družstvech,
- **zákon č. 427/1990 Sb.**, o převodu některých věcí ve vlastnictví státu do vlastnictví právnických nebo soukromých osob (**zákon o tzv. malé privatizaci**),
- **zákon č. 105/1990 Sb.**, o soukromém podnikání občanů,
- **živnostenský zákona č. 237/1995 Sb.**, o živnostenském podnikání.

Další zákony související s malým a středním podnikáním, mimo jiné např.:

- **zákon č. 47/2002 o podpoře malého a středního podnikání**,
- daňové zákony, např. **č. 586/1992 Sb.**, o daních z příjmů, **č. 588/1992 Sb.**, o dani z přidané hodnoty, **č. 337/1992 Sb.**, o správě daní a poplatků, atd..

2. 5 Formy podpory malého a středního podnikání

Podpory podnikání lze rozdělit do tří základních skupin:

- informační podpora;
- materiálová podpora;
- finanční podpora.

Poskytované podpory z hlediska původu lze rozdělit do skupin:

- poskytování různých služeb podnikatelům vládními organizacemi;
- poskytované nevládními organizacemi na bázi zpravidla neziskových organizací;
- podnikatelské inkubátory a vědecko-technické parky;
- poskytované podnikatelskými subjekty (VEBER, SRPOVÁ, 2005).

2. 5. 1 Vládní organizace

Především Ministerstvo průmyslu a obchodu (MPO) vytvořilo řadu institucí, které mají poskytovat zvýhodněné poradenské služby i podnikatelům ze sektoru malého a středního podnikání. Tyto programy mají celostátní působnost.

Patří sem:

1. **CzechInvest** – tato organizace podporuje restrukturalizaci průmyslu v ČR. V souladu s programem EU se angažuje v úsilí zaměřeném na zjednodušení podnikatelského prostředí (monitorování podnikatelského prostředí, navrhování legislativních změny, spolupráce s podnikatelskými institucemi, konzultace se zahraničními experty, apod.).

2. **Regionální poradenská a informační centra (RPIC) a podnikatelská a inovační centra (BIC) –**

- RPIC poskytují cenově zvýhodněné úvodní konzultace a služby podnikatelského poradenství, pomoc při vytváření podnikatelských plánů a realizačních projektů, zprostředkování bankovních úvěrů, vytváření nových pracovních míst, poskytují informace o dalších možných podporách, organizují vzdělávací semináře pro podnikatele apod.,
- BIC se zaměřuje na podnikatelské, technické a technologické poradenství, transfer technologií ze zahraničí a na realizaci výsledků výzkumu a vývoje s využitím možností Evropské sítě podnikatelských a inovačních center.

3. **CzechTrade** – se snaží o prosazování a upevňování pozic českých exportérů na zahraničních trzích. Zaměřuje se na činnosti, jako je získávání informací o zahraničních trzích (tzn. jaké jsou celní sazby v daných lokalitách, jaké jsou možnosti založení společnosti v zahraničí, jaká je lokální legislativa atd.) a s tím související poskytované služby zahraničních kanceláří této organizace.

4. **Národní vzdělávací fond (NVF)** - je zaměřen na oblast zaměstnanosti a sociálního rozvoje. Podporuje programy rozvoje celoživotního vzdělávání zvyšování kvality a efektivnosti lidských zdrojů, zkvalitňování přípravy manažerů.

5. **Centrum pro regionální rozvoj ČR (CRR ČR)** – koncentruje informace o možnostech podpory regionálního rozvoje zejména ze zdrojů EU a nabízí pomoc při zpracování příslušných žádostí, dokumentace apod., související s tímto typem podpory.

6. **Informační portály –**

- Integrovaný systém informací pro podnikání a export – www.businessinfo.cz;
- Euro Info Centrum (EIC) – www.crr.cz (VEBER, SRPOVÁ, 2008).

2. 5. 2 Nevládní organizace

Představují různorodé spektrum subjektů, které v rámci plnění svých funkcí poskytují řadu užitečných služeb různým podnikatelským subjektům.

Patří sem:

1. **Hospodářská komora** – je zřízena ze zákona, pomáhá podnikatelům z nejrůznějších oblastí prosazovat jejich zájmy před státními orgány, poskytují svým členům informační a vzdělávací servis, pomáhají zprostředkovat obchodní kontakty (stejně jako agrární komora). Nabízí poradenství a konzultační činnosti, jak ekonomického charakteru (daně, finance), tak exportně-importní poradenství, včetně procedur v mezinárodním obchodě a technologie obchodních transakcí, informace o nových přístupech k řízení malých a středních podniků apod.
2. **Agrární komora** – je určena především podnikatelům v zemědělství, potravinářství a lesnictví. Plní obdobné funkce jako hospodářská komora a navíc sleduje a vydává stanoviska k problematice ochranných tendencí týkajících se trhu se zemědělskými produkty a potravinami.
3. **Rozhodčí soud** – byl založen hospodářskou a agrární komorou. Řeší obchodní spory, jež mohou nastat mezi jejich členy.
4. **Svaz obchodu ČR a cestovního ruchu** – je vrcholové, nezávislé, dobrovolné a otevřené zájmové sdružení, reprezentující svazy, asociace, velké retailingové a distribuční společnosti, spotřební družstva, obchodní aliance a franchisingové sítě, malé a střední firmy obchodu, pohostinství, cestovního ruchu a souvisejících služeb na českém trhu.
5. **Svaz průmyslu a dopravy ČR** – dobrovolná, na vládě, politických stranách a odborech nezávislá organizace, sdružující zaměstnavatele a podnikatele v ČR z oblasti průmyslu a dopravy. Podporuje a prosazuje zaměstnavatelské, podnikatelské a profesní zájmy svých členů. Pomáhá svým členům získávat zahraniční kontakty.

6. **Asociace malých a středních podnikatelů a živnostníků ČR** – jejím cílem je realizovat řadu činností týkajících se malých a střední podniků, jako je:
 - zlepšení podnikatelského prostředí;
 - dostupnost finančních prostředků;
 - nabídky širších a kvalitnějších informací;
 - reprezentace zájmů svých členů vůči vládním institucím i v zahraničí.

7. **Sdružení podnikatelů a živnostníků České republiky (SP ČR)** - je zaměstnavatelský svaz soukromých podnikatelů převážně malého a středního stavu prosazuje a obhajuje zájmy svých členů, podporuje a pomáhá jim.

8. **Centrum pro evropskou integraci (CEBRE)** – působí v Bruselu při institucích Evropské unie. Cílem je podpora domácích podnikatelských zájmů jak vůči orgánům Evropské unie, tak i vůči celoevropským oborovým a zaměstnaneckým federacím. Poskytuje informace o EU pro české firmy, významné informace o evropské legislativě a podpůrných programech EU. Nabízí školení a odborné stáže v Bruselu atd.

9. **Unie malých a středních podniků ČR (SME Union)** - jedná se o oficiálního zástupce českých malých a středních podniků při EU. Cílem je vytvářet tlak na zlepšení podnikatelských podmínek u českých i evropských veřejných činitelů, reforma právního rámce pro malé a střední podnikatele v ČR na území celé EU, zejména odstranění diskriminačních opatření ve volném pohybu osob a poskytování služeb (VEBER, SRPOVÁ, 2008).

Dále existují organizace např. Asociace inovačního podnikání, Asociace pro poradenství v podnikání atd..

2. 5. 3 Vládní podpora podnikání

V současné době jsou podpory pro malé a střední podnikání poskytovány prostřednictvím programů schválených vládou České republiky. Programy jsou určeny pro podnikatelské projekty, které mají charakter průmyslové, stavební nebo řemeslné výroby, služeb a obchodu.

Podporu lze získat:

- z programů určených k tomuto účelu (tzn. k podpoře podnikání);
- z dalších programů, které mohou podpořit aktivity podnikatelských subjektů.

Podoba podpory může mít formu:

- záruky za bankovní úvěry, za leasing a návrhy na účast v obchodní veřejné soutěži;
- příspěvky na úhradu úroků z bankovních úvěrů;
- úvěry se sníženou úrokovou sazbou;
- návratné finanční výpomoci;
- příspěvky a dotace (VEBER, SRPOVÁ, 2005).

Vládní podpora exportu

Česká exportní banka, a. s. , (ČEB) – poskytuje státní podporu vývozu, a to poskytováním a financováním vývozních úvěrů a dalších služeb s tím souvisejících. Doplňuje služby nabízené domácí bankovní soustavou o financování vývozních operací, vyžadujících dlouhodobé zdroje financování za úrokové sazby a v objemech, které jsou pro vývozce na bankovním trhu ve stávajících tuzemských podmínkách jinak nedosažitelné. Nabízí produkty krátkodobého financování se splatností do dvou let, dále pak produkty středně a dlouhodobého financování se splatností 2 – 10 let. Pro poskytnutí exportního úvěru je nutné splnit řadu podmínek.

Exportní garanční a pojišťovací společnost, a. s. (EGAP) – je státní úvěrová pojišťovna, která je zaměřena na pojišťování vývozních úvěrů proti teritoriálním a komerčním rizikům spojeným s vývozem zboží a služeb z ČR. Poskytuje své služby všem vývozcům českého zboží bez rozdílu jejich velikosti, právní formy a objemu pojištěného vývozu. Stát ručí za závazky EGAP vzniklé z pojistných smluv a z pojištění vývozních úvěrových rizik.

Českomoravská záruční a rozvojová banka, a.s. (ČMZRB) – banka poskytuje podporu malým a středním podnikům formou záruk a zvýhodněných úvěrů s využitím prostředků státního rozpočtu, strukturálních fondů a krajů. Umožňuje získání úvěru u komerčních bank i případech, kdy majetek klientů není dostačující k zajištění úvěru využitím záruk (VEBER, SRPOVÁ, 2008).

Programy podpory podnikání Ministerstva práce a sociálních věcí ČR

Aktivní politiku zaměstnanosti realizuje také Ministerstvo práce a sociálních věcí ČR ve spolupráci s Ministerstvem průmyslu a obchodu ČR a Agenturou pro podporu podnikání a investic Czech Invest formou těchto podpor zaměstnanosti:

- investiční pobídky – podpora tvorby nových pracovních míst a podporu školení a rekvalifikace zaměstnanců;
- rámcový program na podporu rozvoje technologických center a strategických služeb – poskytuje částečnou úhradu nákladů na školení a rekvalifikaci zaměstnanců u nově vytvořených míst;
- program pro podporu tvorby nových pracovních míst – zejména v regionech, které jsou postiženy nejvyšší mírou nezaměstnanosti (VEBER, SRPOVÁ, 2005).

2. 6 Malé a střední podnikání v evropském prostoru

Dne 1. 5. 2004 vstoupila Česká republika do Evropské unie. Tímto se také do podnikatelského prostředí promítají rysy evropského integrovaného hospodářského prostoru a vznikají určité změny pro podnikatele ČR.

Pro malého a středního podnikatele se jedná zejména o změny související s plným uplatněním liberalizačních principů EU a změny vyplývající z administrativy EU ve vztahu k malému a střednímu podnikání. Rozšíření EU znamená zvětšení tržního prostoru, ale také rostoucí riziko nástupu konkurence nejen ve výrobní sféře, ale i v oblasti služeb.

2. 6. 1 Podpora malého a středního podnikání z EU

Strukturální a regionální politika zaujímá významné postavení v rámci celkové hospodářské politiky EU. Základním principem pro fungování EU je posilování hospodářské a sociální soudržnosti v rámci všech sdružených zemí. Úsilí je zaměřeno především na snižování rozdílů mezi jednotlivými regiony EU, tj. podporování nejvíce znevýhodněných regionů (nízká zalidněnost, odlehlé kraje, vysoká nezaměstnanost, špatná infrastruktura), venkovských oblastí členských zemí.

Cíle strukturální a regionální politiky EU:

- rozvoj takových regionů, jejichž úroveň zaostává;
- podpora hospodářské a společenské přeměny oblastí;
- podpora přizpůsobování a modernizace politiky a systémů vzdělávání, školení a zaměstnanosti (VEBER, SRPOVÁ, 2008).

Pro tyto účely jsou určeny fondy:

1. **Evropský sociální fond (ESF)** – prostředky z tohoto fondu jsou určeny především na pomoc integraci nezaměstnaných, včetně dlouhodobě nezaměstnaných, pro rychlejší zapojení mladých lidí do pracovního procesu, adaptaci pracovníků na změny v průmyslu, na stabilizaci a růst zaměstnanosti, podporu lidských zdrojů ve vývoji a výzkumu, na zkvalitnění vzdělávání a kvalifikaci.
2. **Fond soudržnosti (Kohezní fond)** – v letech 2007 – 2013 poskytuje finanční prostředky zemím, jejichž HDP/1 obyvatele nedosahuje 90 % průměrné úrovně HDP zemí EU. Cílem je přispívat k posilování hospodářské a sociální soudržnosti Společenství. Prostředky z fondů jsou určeny na transevropské dopravní sítě a životní prostředí.
3. **Evropský fond regionálního rozvoje (ERDF)** – snaží se odstraňovat zásadní regionální rozdíly v rámci Společenství. Usiluje o snižování rozdílů mezi úrovní rozvoje různých regionů a míry zaostávání nejvíce znevýhodněných regionů. Financuje produktivní investice, které přispívají k tvorbě a ochraně udržitelných pracovních míst, formou přímé podpory zejména do malých a středních podniků. Podporuje investice do infrastruktury a rozvoje vnitřního potenciálu opatřeními, která podporují regionální a místní rozvoj (VEBER, SRPOVÁ, 2008).

Veškeré prostředky získané z fondů EU jsou vázány na iniciativu členských států.

Prioritní cíle politiky hospodářské a sociální soudržnosti

1. **Konvergence** – je zaměřena na zlepšování podmínek pro růst zaměstnanosti díky investicím do materiálních a lidských zdrojů, na podporu výzkumu, vývoje a inovací a rozvoje znalostní ekonomiky, na ochranu životního prostředí a efektivitu státní administrativy. Je důležitá především v nových členských zemích, které přistoupily k EU v květnu 2004, a čelí proto v rámci EU rozdílným ve vývoji. V České republice se v letech 2007 – 2013 týká celého území kromě hlavního města Prahy.
2. **Regionální konkurenceschopnost a zaměstnanost** – týká se regionů, které nespadají do cílu Konvergence. Jsou zde financovány například projekty na území Prahy. Je zaměřena na podporu hospodářských a společenských změn, podporu inovací, podporu společnosti založené na znalostech, podnikavost, ochranu životního prostředí a prevenci rizik. Podpora směřuje mimo jiné také na rozvoj trhu práce a na sociální začleňování občanů.
3. **Evropská územní spolupráce** – je zaměřena na zintenzivnění spolupráce na třech úrovních příhraniční spolupráce regionů NUTS III¹ realizované prostřednictvím společných programů, spolupráce na nadnárodní úrovni a meziregionální spolupráce ve formě vytváření sítí pro spolupráci a výměnu zkušeností v rámci EU. Snaha o trvale udržitelný rozvoj evropského území (VEBER, SRPOVÁ, 2008).

¹ neboli Statistické územní jednotky Evropské unie (někdy také „statistické regiony EU“), jsou územní celky vytvořené pro statistické účely Eurostatu (*statistický úřad EU*) pro porovnání ekonomických ukazatelů členských zemí EU. Statistické územní jednotky NUTS III odpovídá rozdělení na krajské úrovní v ČR.

2.7 *Nezaměstnanost*

Nezaměstnanost byla a je nejsledovanějším a nejdiskutovanějším jevem tržního hospodářství. Není považována za vážný ekonomický problém v případě, že se nestává masovou. Je spíše považována za sociální problém. Existence nezaměstnanosti je přirozeným fenoménem a atributem společnosti, která vyplývá z pohybu pracovníků a pohybu ekonomiky v určitém čase a svobodné volbě osob, zda přijmou zaměstnání, nebo zda budou existenčně závislí na různých sociálních dávkách státu.

Za nezaměstnané se považují osoby v produktivním věku, které nemají placené zaměstnání ani příjem ze sebezaměstnání, jsou dočasně uvolněny z práce, očekávají, že budou znovu zaměstnány a aktivně hledají práci, do které jsou ochotny nastoupit .

Nezaměstnanost rozlišujeme:

1. **Frikční nezaměstnanost** - počet osob zůstávajících bez práce krátce, do nalezení nového zaměstnání;
2. **Strukturální nezaměstnanost** – vzniká v důsledku rozpadu neefektivních podniků a institucí, také eliminací celých starých odvětví a likvidací umělé přezaměstnanosti;
3. **Cyklická a sezónní nezaměstnanost** – je důsledkem nevyužití stávajících kapacit z důvodů odbytových potíží, pokud je tato nezaměstnanost spojena s přírodními cykly, jedná se o sezónní nezaměstnanost;
4. **Skrytá nezaměstnanost** - je taková forma nezaměstnanosti, kdy osoba, jíž se to týká, si nehledá práci a ani není registrovaná jako nezaměstnaný (BUCHTOVÁ, 2002).

2. 7. 1 Míra nezaměstnanosti

Je podílem nezaměstnaných v celkovém počtu práce schopného obyvatelstva, při čemž obecná míra nezaměstnanosti je ovlivněna faktory, ovlivňujícími celou ekonomiku (ekonomický cyklus, ceny ropy apod.). Specifická míra nezaměstnanosti pro jednotlivé sociální kategorie je závislá na faktorech ovlivňujících tyto kategorie osob (ženy, muži, manuální dělníci apod.).

Míra nezaměstnanosti je měřena dvěma hlavními postupy. Tyto postupy vychází buď z počtu žadatelů o práci registrovaných na pracovním úřadě, nebo jsou podkladem výběrová šetření, prováděná pravidelně v populaci.

2. 7. 2 Regulace trhu práce

Je jednou z forem boje proti nezaměstnanosti. Snížení úrovně nezaměstnanosti se neobejde bez ekonomického růstu ani růstu investic. Problémem není jen zajištění globálního růstu počtu pracovních příležitostí, ale i jejich odpovídající struktura.

Možnosti regulace trhu práce:

1. Ekonomická politika na straně poptávky po práci -

- vytváření podmínek pro vznik nových podniků a pro vstup cizího kapitálu, vytváření podmínek pro růst konkurenceschopných podniků, atd.;
- zajišťování podmínek pro vznik nových pracovních příležitostí prostřednictvím veřejných služeb a veřejně prospěšných prací či vytváření společensky prospěšných míst;
- vytváření pracovních příležitostí v neziskové sféře ekonomiky.

2. Politika trhu práce -

- přizpůsobení nabídky a poptávky na trhu z hlediska jejich struktury;
- zprostředkování informací a kontaktů mezi poptávkou a nabídkou na trhu práce;
- regulace nabídky práce pomocí regulace vstupu na trh práce a odchodu z něj.

3. **Legislativní regulace** - zkracováním pracovní doby bez snížení odměny za práci, sdílení pracovního místa nebo rozdělení pracovního místa mezi více osob.

4. **Podpora nezaměstnaných** (MAREŠ, 1998).

2. 7. 3 Rekvalifikace a poradenství

Jednou z forem snahy o snižování (především dlouhodobé) nezaměstnanosti je rekvalifikace. Cílem rekvalifikace je dosáhnout zlepšování kvality pracovní síly, flexibility a flexibility trhu práce a tím usnadnit přístup nezaměstnaného k novému zaměstnání a přizpůsobit strukturu nabídky práce změnám ve struktuře na trhu práce. Je úzce spojeno s poradenstvím, které se snaží o zlepšení orientace osob na trhu práce, zlepšení jejich informovanosti, popř. možnosti rekvalifikace.

Programy rekvalifikace se soustřeďují zejména na rizikové skupiny nezaměstnaných a jejich návrat na trh práce. Jedná se o programy zaměřené na přípravu pro řádné zaměstnání osob nezaměstnaných s handikepem, mladistvých s handikepem, samostatně začínající podnikatele (poskytnutí know – how), rozšiřování a zvyšování kvalifikace osob, rozvoj všeobecného a učňovského školství. Novým trendem je důraz kladený na rozvoj vzdělávací soustavy. Jedná se hlavně o snahu zvýšení flexibility vzdělávaných osob (MAREŠ, 1998).

2. 7. 4 Služby zaměstnanosti v ČR

V ČR je působení úřadů práce vymezeno zákonem o zaměstnanosti, která je analogická se situací v zemích Evropské unie, i když síť služeb zaměstnanosti je zde stále méně rozvinutá.

Cíle služeb zaměstnanosti:

- průběžné získávání informací o situaci na trhu práce;
- rozdělování uchazečů o zaměstnání na volná pracovní místa;
- poskytování pracovních poradenství a orientace na trhu práce v krátkodobém i dlouhodobém aspektu.

Úřad práce registruje uchazeče o zaměstnání a rozhoduje o podporách (přiznání či nepřiznání, zastavení či odejmutí). Zprostředkovává kontakt mezi uchazečem a zaměstnavateli a poskytuje informace o možnostech zaměstnání a volných

pracovních místech. Zvlášť je upravena jeho činnost při umísťování handicapovaných osob (se změněnou pracovní schopností), kde existuje pro zaměstnavatele povinnost udržet určitý počet míst pro tyto osoby.

Úřad práce také řídí rekvalifikaci, sleduje stav trhu práce a podněcuje i hmotně podporuje zřizování tzv. společensky účelných pracovních míst (MAREŠ, 1998).

2. 8 Evropský sociální fond (European Social Fund)

Evropský sociální fond (ESF) je jedním ze tří strukturálních fondů. Byl založen v roce 1960 a je spolu se Zemědělským podpůrným a garančním fondem nejstarší ze strukturálních fondů. Prostřednictvím ESF se realizuje sociální politika EU – ESF podporuje rozvoj a integraci trhu práce a rozvoj lidských zdrojů a zároveň je také klíčovým finančním nástrojem evropské strategie zaměstnanosti.

Podpora z ESF je konkrétně zaměřena na následující problémové oblasti:

- integrace nezaměstnaných, zejména osob postižených dlouhodobou nezaměstnaností,
- integrace mladých lidí do pracovního procesu,
- integrace osob vyloučených z trhu práce,
- podpora rovných příležitostí na trhu práce,
- adaptace pracovníků na průmyslové změny,
- stabilizace a růst zaměstnanosti,
- posílení lidského potenciálu ve výzkumu, vědě a technologii,
- zvyšování mobility pracovních sil,
- posílení vzdělání a další kvalifikace.

Orgánem, který je zodpovědný za řízení pomoci z ESF v ČR, je Ministerstvo práce a sociálních věcí – Odbor řízení pomoci z ESF. Dalšími partnery, které se

podílejí na realizaci, jsou Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy, Ministerstvo pro místní rozvoj, Ministerstvo životního prostředí, Ministerstvo průmyslu a obchodu, CzechInvest, Nadace rozvoje občanské společnosti, Magistrát hlavního města Prahy, úřady práce, orgány místní a regionální samosprávy (PRŮVODCE FONDY EU, 2004).

Oblasti podpory jsou definovány v nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č.1784/1999 o Evropském sociálním fondu následujícím způsobem:

- rozvoj a podpora aktivní politiky zaměstnanosti,
- podpora rovných příležitostí pro všechny v přístupu na trh práce se zvláštním důrazem na ty, kterým hrozí vyloučení ze společnosti,
- podpora a zlepšování školení, vzdělávání a poradenství jako součásti politiky celoživotního vzdělávání,
- podpora kvalifikované, vzdělané, přizpůsobivé pracovní síly, inovací a flexibilní organizace práce, rozvoje podnikání a podmínek umožňujících vytváření pracovních míst, podpora dovedností a rozvoj lidského potenciálu ve výzkumu, vědě a technologii,
- konkrétní opatření ke zlepšení přístupu žen na trh práce a jejich účasti na něm, včetně rozvoje jejich pracovní kariéry, přístupu žen k novým pracovním příležitostem a zahájení vlastního podnikání, snížení vertikální a horizontální segregace na základě pohlaví na trhu práce (NAŘÍZENÍ EVROPSKÉHO PARLAMENTU A RADY (ES) ,1999).

Aby mohla Česká republika využívat finanční pomoci ze strukturálních fondů a Fondu soudržnosti (Fond soudržnosti byl v programovacím období 2004 - 2006 doplňkovým fondem Strukturálních fondů, poskytoval finance především na projekty z oblasti životního prostředí a infrastruktury a mohly ho využívat pouze státy s HDP nižším než je 90% průměru EU), musela vypracovat tzv. Národní rozvojový plán 2004 – 2006. Nyní je v platnosti nově sestavený rozvojový plán na léta 2007 – 2013. Dalším

důležitým dokumentem je Rámec podpory Společenství. Ten vznikl na základě projednání Národního rozvojového plánu s Evropskou komisí a má charakter mezivládní smlouvy o poskytnutí pomoci ze strukturálních fondů mezi Českou republikou a Evropskou komisí.

Programové období 2004 – 2006

Podmínky pro čerpání finančních prostředků a popis cílů projektů jsou definovány v operačních programech. Každý operační program má stanoven svůj vlastní cíl, který je pak následně členěn do několika základních priorit a opatření. Programy, které umožňovaly čerpání prostředků z ESF ve zkráceném programovém období 2004-2006 v České republice a hlavním městě Praze, byly:

- Operační program Rozvoj lidských zdrojů (OP RLZ)
- Jednotný programový dokument pro Cíl 3 pro Prahu (JPD3)
- Program Iniciativy Společenství EQUAL
- Společný regionální operační program (SROP) (WWW.ESFR.CZ)

Programové období 2007-2013

Programy, které umožňují čerpání prostředků z ESF v oblasti lidských zdrojů v období 2007-2013 v České republice a hlavním městě Praze, jsou:

- Operační program Lidské zdroje a zaměstnanost (OP LZZ)
- Operační program Vzdělávání pro konkurenceschopnost (OPVK)
- Operační program Praha – Adaptabilita (OPPA)

Objem finančních prostředků z ESF pro ČR na programovací období 2007-2013 činí 3,8 mld. EUR. Přitom v roce 2008 se jedná o 10 650 mil. Kč a v roce 2009 o 12 900 mil Kč.

Na programové období 2004 - 2006 bylo pro ČR přiděleno 456,98 mil. EUR(WWW.ESFR.CZ).

3. Metodika

3.1 Cíl diplomové práce

Hlavním cílem diplomové práce bylo zaměřením se na formy podpory a jejich využívání malými a středními podnikatelskými subjekty v okrese Strakonice. K dosažení sledovaného cíle byla provedena analýza malého a středního podnikání v okrese Strakonice, SWOT analýza okresu Strakonice, analýza registrované míry nezaměstnanosti v celém kraji, okrese i v jednotlivých mikroregionech. Dále byly sledovány možnosti čerpání podpory pro tento druh podnikání a také zjišťováno, jakým způsobem jsou tyto formy podpory využívány v jednotlivých sledovaných letech. V neposlední řadě bylo zjišťováno též čerpání finančních prostředků z fondů Evropské unie.

3.2 Struktura diplomové práce

Diplomová práce je rozdělena do osmi kapitol.

Literární rešerše

V této kapitole jsem charakterizovala malé a střední podnikání, jeho vývoj a význam, a to jak ekonomický, tak i společenský. Jsou zde také zmíněna omezení a zvláštnosti a právní úprava tohoto podnikání. Dále jsou zde uvedeny vládní a nevládní formy podpory podnikání a formy podpory z Evropské unie. Část této kapitoly je věnována nezaměstnanosti, regulaci trhu práce a poskytovaným službám v oblasti zaměstnanosti v České republice.

Hospodářská charakteristika okresu Strakonice

Je zde představen okres Strakonice jak ve své hospodářské charakteristice, tak v obecné charakteristice. Jsou zde uvedeni rozhodující zaměstnavatelé sledované oblasti, složení ekonomických subjektů dle jejich předmětu podnikání a podíl počtu

malých a středních podniků k celkovému počtu ekonomických subjektů. Nedílnou součástí této kapitoly je provedená SWOT analýza okresu Strakonice.

Registrovaná míra nezaměstnanosti v kraji

V této kapitole je sledována registrovaná míra nezaměstnanosti v Jihočeském kraji. Dále je zde uvedena registrovaná míra nezaměstnanosti v okrese Strakonice a také v jednotlivých mikroregionech okresu Strakonice, a to v Blatné, Vodňanech, Volyni, Strakonících.

Podíl malého a středního podnikání na tvorbě nových pracovních míst

Byl zjišťován především dotazníkovým šetřením, protože nebylo možné zjistit přesné údaje v institucích zabývajících se touto problematikou.

Programy podpory a jejich využití

Kapitola je zaměřena na nejčastěji využívané formy podpory ve strakonickém okrese, které vyplynuly z výsledků výzkumu. Jedná se o formy podpory poskytované především Úřadem práce ve Strakonících - aktivní politika zaměstnanosti, operační programy Podnikání a inovace a programy podpory Evropského sociálního fondu.

Návrhy opatření na zlepšení čerpání programů podpory malého a středního podnikání

V kapitole jsou specifikované možnosti zlepšení čerpání finančních prostředků ze sledovaných programů. Především by se v této oblasti měla zvýšit informovanost podnikatelských subjektů a zlepšit spolupráce s jednotlivými institucemi.

Závěr

V závěru je shrnuta současná situace malých a středních podniků, míra nezaměstnanosti. Jsou zde vytyčeny návrhy na zlepšení získávání finančních prostředků z jednotlivých zdrojů.

3.3 Použité metody

V diplomové práci je využito srovnávacích a statistických metod získaných informací a dat. Především se jedná o data z dotazníkového šetření a rozhovorů vedených se zástupci jednotlivých podniků a institucí. Data jsou zpracovávána formou programů Microsoft Office Word a Exel.

U vlastního výzkumu byly využity následující metody:

1. **dotazník** – sestavený dotazník, který se skládá z 11 otázek, byl v elektronické podobě rozeslán malým a středním podnikům v okrese Strakonice, popřípadě byl vyplňován při osobním rozhovoru se zástupci těchto podnikatelských subjektů. U všech otázek měl dotazovaný možnost výběru z uvedených odpovědí. U sedmi otázek odpovídal dotazovaný pouze ano nebo ne. U čtyř otázek byla možnost výběru z více odpovědí. Veškerá získaná data jsou zcela anonymní.

Dotazníkové šetření probíhalo v období měsíce února a března roku 2009.

2. **rozhovor** – je jedním z nástrojů výzkumu směřovaný na určité téma. K získání potřebných dat a informací byla využita možnost vedení rozhovoru s kvalifikovanými pracovníky jednotlivých institucí, např. Úřadu práce ve Strakonících, Oblastní kanceláře Jihočeské hospodářské komory ve Strakonících a Okresní správy sociálního zabezpečení. Nedílnou součástí byly také rozhovory s některými dotazovanými podnikatelskými subjekty, či jejich odpovědnými zástupci.
3. **SWOT analýza** – je metoda, kterou je možné charakterizovat silné a slabé stránky okresu Strakonice, příležitosti a nebezpečí. S pomocí této analýzy je možné komplexně vyhodnotit okres Strakonice, nalézt problémy a nové možnosti růstu. Základ této analýzy spočívá v klasifikaci a ohodnocení jednotlivých faktorů, které jsou rozděleny do čtyř výše uvedených skupin. Vzájemnou interakcí faktorů silných a slabých stránek na jedné straně vůči příležitostem a nebezpečím na straně druhé lze získat nové kvalitativní

informace, které charakterizují a zároveň také hodnotí úroveň jejich vzájemného střetu.

3. 4 Zdroje informací

Zdroje informací pro kapitolu Literární rešerše byly čerpány především z odborných publikací uvedených v Přehledu použitých zdrojů.

Dalším významným zdrojem pro následující kapitoly diplomové práce byly interní materiály poskytnuté Úřadem práce ve Strakonících a v Oblastní kanceláři Jihočeské hospodářské komory ve Strakonících, při osobním setkání ve zmiňovaných institucích. Svoji nepostradatelnou úlohu v získávání dostupných informací sehrála možnost využití internetu.

4. Hospodářská charakteristika okresu Strakonice

Okres Strakonice se nachází v západní části Jihočeského kraje. V rámci Jihočeského kraje sousedí s okresem Písek, České Budějovice a Prachatice a dále s okresy Klatovy, Plzeň - jih (Plzeňský kraj) a Příbram (Středočeský kraj). Rozloha okresu Strakonice činí 10,2% z celkové plochy Jihočeského kraje. Rozloha okresu je 1 032,08 km², počet obyvatel je 69 485 osob (hustota zalidnění je 67 obyvatel na 1 km²).

Okres Strakonice je rozdělen do 112 obcí s 263 osadami. Dosud bylo v okrese Strakonice 5 měst tj.: Strakonice, Blatná, Vodňany, Volyně, Bavorov, od roku 2006 přibyl město Sedlice. Nejmenší obcí okresu je s 28 obyvateli obec Kuřimany.

Z celkové rozlohy okresu připadá 64,9 % na zemědělskou půdu, 22,5 % pokrývají lesy a 4,6 % zaujímají rybníky.

Okres je dělen na čtyři územní regiony. Největší z nich je region Strakonicko, který je tvořen 50 obcemi, region Blatensko tvoří 26 obcí, region Volyňsko tvoří 19 obcí, region Vodňansko tvoří 17 obcí. Každá oblast má svá specifika a lze zde najít nejednu historickou památku a zvláštnost. Strakonicko - nejvýraznějším krajinným prvkem je řeka Otava protékající celým okresem. Strakonice - město fezů, město vyhlášené konáním mezinárodních dudáckých festivalů, kam se sjíždějí hudebníci a národopisné soubory z různých koutů Evropy. Blatensko - půvabná krajina, oblast rybníků s v okrese největším rybníkem Labuť. Vodňansko - krajina rybníků a lesů, které určují ráz této krajiny. Zde se nachází i jediná Střední rybářská škola v České republice. Volyňsko - kopce a lesy, které otevírají průchod jen řece Volyně a pyšníci se celou řadou staveb lidové architektury (Čestice - venkovský barokní zámek, Dobř - renesanční tvrz či Malenice s vodním hamrem).

Tabulka 1 – Přehled obyvatelstva v okrese v roce 2007

Obyvatelstvo k 31.12.2007 – kraj - okres - město								
kraj / okres / obec s RP	obyvatelstvo		ve věku 0-14 let		ve věku 15 -64 let		ve věku nad 65 let	
	celkem	muži	celkem	muži	celkem	muži	celkem	muži
KRAJ	633264	312046	91545	46925	449999	228080	91720	37041
OKRES	70687	34854	10018	5091	49986	25471	10683	4292
Strakonice	45323	22368	6347	3178	32113	16420	6863	2770
Blatná	13761	6789	1899	998	9689	4901	2173	890
Vodňany	11603	5697	1772	915	8184	4150	1647	632

Zdroj: Úřad práce Strakonice

Transformace hospodářství po roce 1989 znamenala velký rozvoj mnoha ekonomických subjektů, které vznikaly rozpadem velkých podniků ve všech odvětvích. Vznikaly i zcela nové podnikatelské subjekty, a to zejména se zaměřením na strojírenskou a textilní výrobu, obchod, služby a pohostinství.

Přes strukturální změny a počínající dopady hospodářské krize i nadále zůstává okres Strakonice okresem průmyslově zemědělským. V daných půdních podmínkách (tj. hlinitopísčité, písčité, jílovité půdy) převládá výrobní typ bramborářský. Zemědělství je v okrese zaměřeno na pěstování zrnin, píce, řepky a brambor a v živočišné výrobě na chov skotu, prasat a drůbeže. Průmyslovým střediskem okresu je samotné město Strakonice, kde nalezneme větší počet průmyslových podnikatelských subjektů. Další významnější provozovny lze nalézt v Blatné a Vodňanech.

K 31.12.2008 bylo z hlediska struktury podnikatelské sféry zapsáno do registru ekonomických subjektů 15 548 podnikatelských subjektů, to představuje 10,5 % z celkového počtu ekonomických subjektů Jihočeského kraje. Fyzické osoby tvořily 81,5 % a 18,5 % právnické osoby. V členění podle odvětvové činnosti tvořily z celkového počtu 13,0 % podniky zabývající se průmyslem, 12,2 % tvořily stavební podniky, 11,7 % zemědělské podniky, ale největší podíl – 63,1 % připadá na podniky zabývající se službami.

Na území okresu je poměrně hustá silniční síť, paprskovitě se rozbíhající jak z okresního města, tak i z ostatních měst v okrese. Z hlavních silnic je nejdůležitější

směr České Budějovice – Plzeň a Praha – Strážný. Hlavní železniční tratí procházející okresem je trať Plzeň - České Velenice. Dále se jedná o lokální tratě.

Životní prostředí v okrese lze v rámci celé České republiky charakterizovat jako velmi dobré. Přesto i zde existuje řada zdrojů znečištění, zejména v oblasti průmyslu a zemědělství. S kvalitou životního prostředí souvisí i zdravotní stav obyvatelstva, i když zde působí řada dalších faktorů, především životní styl. Pravděpodobná naděje dožití (právě narozených) se u mužů pohybuje mezi 67 - 68 lety, u žen mezi 74 - 75 lety a výrazně se tímto neodchyluje od průměru České republiky.

Autobusové spojení je v okrese zajištěno do většiny míst, ale zhruba do 15 % částí obcí autobus nezajíždí, jejich obyvatelé mají k nejbližšímu autobusu 1 – 4 km. Dalším velkým problémem je omezování některých spojů vzhledem k malé rentabilitě této dopravy.

V okrese Strakonice bylo při posledním sčítání lidu v roce 2001 celkem 35,2 tis. ekonomicky aktivních osob. Počet a struktura zaměstnavatelů v okrese Strakonice je následující(WWW.CZSO.CZ).

Tabulka 2 – Vývoj počtu zaměstnavatelů

Zaměstnavatelé	stav k	
	31.12.2007	31.12.2008
zaměstnavatelé se stavem nad 25 zaměstnanců	195	201
zaměstnavatelé v drobném a středním podnikání (se stavem do 25 zaměstn.)	1238	1 198
celkový počet zaměstnavatelů	1433	1 398

Zdroj: Okresní správa sociálního zabezpečení (OSSZ) – z registru organizací, které mají přihlášené zaměstnance k odvodům pojistného.

Klasifikace členění velikosti organizací dle České správy sociálního zabezpečení je jiné, než je uvedeno v literární rešerši. Česká správa sociálního zabezpečení rozdělovala firmy na malé organizace do 25 zaměstnanců a na organizace s 25 a více zaměstnanci, dle zákona č589/1992 Sb., o pojistném na sociálním zabezpečení

a příspěvku na státní politiku zaměstnanosti. Touto formou byly rozdělovány organizace do 31. 12. 2008. Od 1. 1. 2009 jsou organizace rozdělovány na malé tj. do 50 zaměstnanců a ostatní organizace s 50 a více zaměstnanci.

V okrese Strakonice převažuje počet malých a středních podniků oproti velkým zaměstnavatelům s počtem více než 25 zaměstnanců. Podobně je tomu v ostatních okresech a krajích.

Při srovnání výše uvedených dat je patrný pokles počtu zaměstnavatelů (se stavem do 25 zaměstnanců) k 31. 12. 2008 oproti předchozímu roku. Vzhledem současnému vývoji světové ekonomiky lze očekávat, že tento pokles bude v letošním roce pokračovat a nejspíše bude výraznější oproti předcházejícím rokům.

Následující tabulka dokládá vývoj počtu zaměstnanců a OSVČ v meziročním srovnání ve sledovaném okrese.

Tabulka 3 – Vývoj počtu zaměstnanců a OSVČ

Zaměstnanci a OSVČ	stav k	
	31.12.2007	31.12.2008
zaměstnanci podniků se stavem nad 25 zaměstnanců	17 486	18 660
zaměstnanci u malých a středních podniků (se stavem do 25 zaměstnanců)	5 696	5 613
osoby samostatně výdělečně činné (OSVČ)	4 622	4 607
celková zaměstnanost (zaměstnanost u firem všech velikostních kategorií + OSVČ)	27 804	28880

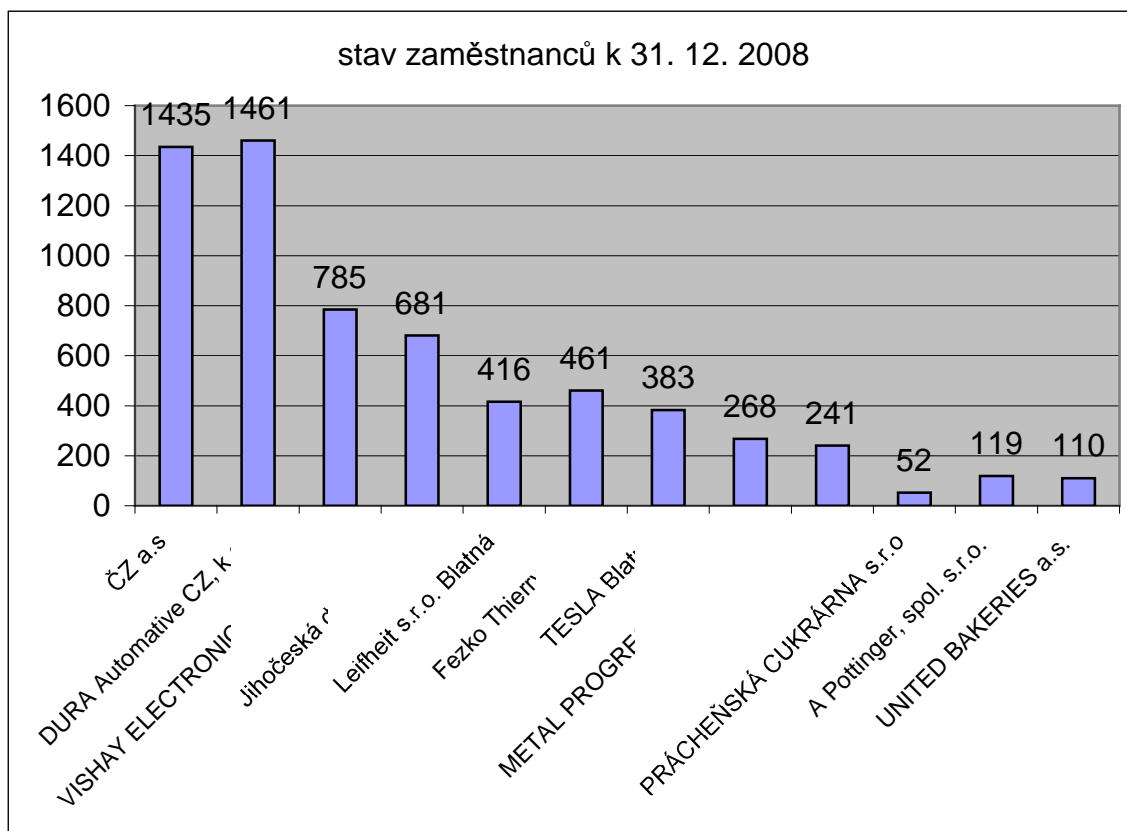
Zdroj: OSSZ Strakonice

V meziročním srovnání roku 2007 a 2008 dochází k nárůstu počtu zaměstnanců u větších podniků. Oproti tomu dochází k poklesu zaměstnanců malých podniků. Počet osob samostatně výdělečně činných ve sledovaných letech stagnoval.

Vybraní rozhodující zaměstnavatelé výrobních podniků v okrese

1. ČZ a.s.- mezi nejvýznamnější zaměstnavatele v okrese bezesporu patří společnost ČZ a.s., s dlouholetou tradicí ve strojírenské výrobě. Hlavním předmětem podnikání této společnost je stavba strojů s mechanickým pohonem, slévárenství, nástrojářství, atd..
2. DURA Automative CZ, k.s. – sídlí v Blatné, specializuje se na výrobu a vývoj dílů pro vnitřní dekorace automobilů a automobilových dílů, povrchové úpravy a svařování kovů, výrobu a zpracování skla.
3. VISHAY ELECTRONIC, spol. s.r.o. – sídlí v Přešticích i v Blatné, předmětem její činnosti je výroba elektronických součástek, výroba elektromotorů, transformátorů, výroba jiného elektronického vybavení.
4. Jihočeská drůbež a.s. – se sídlem ve Vodňanech, společnost se zabývá zpracováním a konzervováním drůbeže.
5. Leifheit s.r.o. Blatná – zabývá se výrobou bytových textilií, výrobou drobných předmětů pro domácnost.
6. Fezko Thierry a.s. – zabývá se výrobou potahových látek, autopotahů.
7. TESLA Blatná – mezi hlavní činnosti patří výroba elektronických součástek, výroba el. strojů a zařízení a povrchová úprava kovů.
8. METAL PROGRES Strakonice, spol. s.r.o. – provádí výrobu a slévání hliníku.
9. Knur s.r.o. – sídlí v Nihošovicích u Volyně, provádí výrobu a kompletaci lisovaných dílů.
10. PRÁCHEŇSKÁ CUKRÁRNA s.r.o.- výroba pekárenských a cukrářských výrobků.
11. A Pottinger, spol. s.r.o. - rakouská společnost, která zahájila v roce 2002 výrobu ve Vodňanech, výrobu zemědělských strojů, svařování a kovobrábění.
12. UNITED BAKERIES a.s. – výroba pekárenských a cukrářských výrobků.

Graf 1 – Přehled počtu zaměstnanců ve výše uvedených podnicích

Zdroj: Úřad práce Strakonice

Největším výrobním zaměstnavatelem v okrese je DURA Automotive CZ, k.s. s celkovým počtem zaměstnanců 1461, která má sídlo v Blatné. Dalším významným zaměstnavatelem je ČZ a. s. Strakonice, která se zabývá především strojírenskou výrobou. ČZ a. s. Strakonice byl dlouhá léta největším podnikem v okrese. Postupným odlučováním některých výrobních závodů došlo v roce 1992 –1996 ke vzniku více podniků s menším počtem zaměstnanců.

Ve strakonickém okrese neexistují jen zaměstnavatelé výrobních podniků, ale také zaměstnavatelé působící v ostatních oblastech ekonomické činnosti(viz následující tabulka). V tabulce jsou uvedeni i ti zaměstnavatelé, kteří mají v okrese Strakonice pracoviště a sídlo firmy mimo okres Strakonice

Tabulka 4 – Zaměstnanost v jednotlivých odvětvích

Počty zaměstnavatelů a zaměstnanců v jednotlivých odvětvích ekonomické činnosti k 31.12.2008		
Zdroj monitoring ÚP	Počet zaměstnavatelů	Zaměstnanci celkem
Zemědělství, lesnictví, rybářství	189	2 126
Těžba a dobývání	8	45
Zpracovatelský průmysl	302	10 386
Výroba, rozvod el., plynu, tepla	2	228
Zásobování vody, čištění odp. vody	15	364
Stavebnictví	151	1 281
Velko-maloobchod, motor. vozidla	513	2 776
Doprava a skladování	95	1 549
Ubytování, stravování, pohostinství	190	515
Informační, komunikační činnosti	16	45
Peněžnictví, pojišťovnictví	28	132
Činnost v oblasti nemovitostí	14	53
Prof., vědecká, technická činnost	139	650
Administrativa, podp. činnosti	67	350
Veřejná správa, obrana, sociální	32	829
Vzdělávání	78	1 638
Zdravotní, sociální péče	103	1 368
Kulturní, zábavné, rekreační činnosti	26	188
Ostatní činnosti	126	323
CELKEM	2 094	24 846

Zdroj: Úřad práce Strakonice

Největší počet zaměstnanců v okrese zaměstnává zpracovatelský průmysl, a to z celkového počtu 24 846 zaměstnanců je v tomto odvětví zaměstnáno celých 10 386 pracovníků. Druhým největším zaměstnavatelem je odvětví velko a maloobchod, motorová vozidla. Oproti tomu nejméně zaměstnanců má těžba a dobývání, kde je zaměstnáno celkem 45 lidí u 8 zaměstnavatelů. Toto je dáno minimálními zásobami

nerostného bohatství v okrese. Stejný počet zaměstnanců mají subjekty specializující se na informační a komunikační činnost.

4.1 Organizační struktura ekonomických subjektů v okrese Strakonice

Dle údajů Českého statistického úřadu jsou v okrese Strakonice tyto ekonomické subjekty vykazující činnost.

Tabulka 5 – Činnost ekonomických subjektů v okrese podle OKEČ

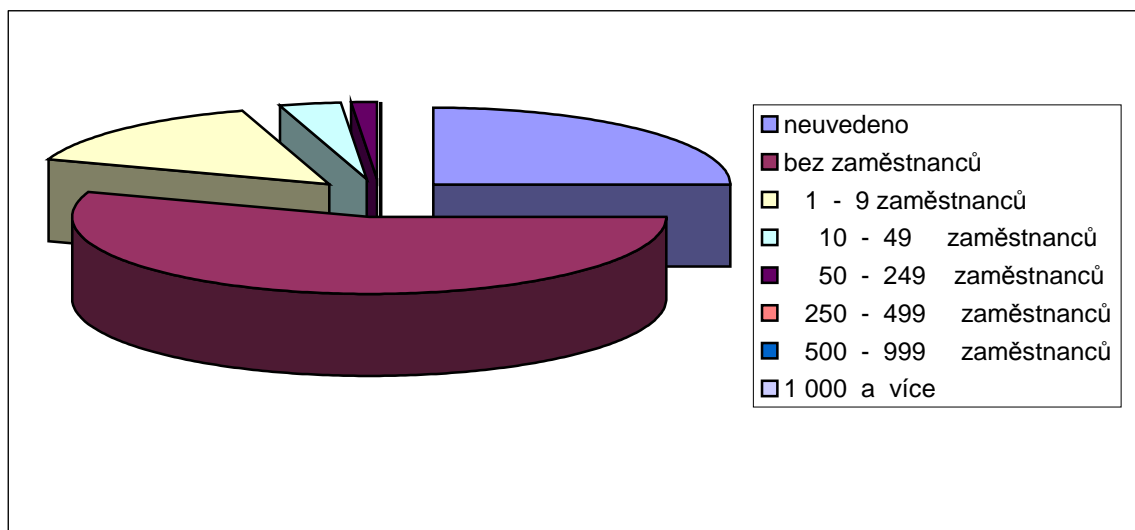
Převažující činnost OKEČ (vybrané činnosti)	Statické jednotky typu podnik
zemědělství, myslivost, lesnictví a rybářství	909
průmysl celkem	1 104
stavebnictví	1 086
obchod (vč. oprav), ubytování a stravování	2 072
doprava, skladování a spoje	312
finanční zprostředkování	167
činnost v oblasti nemovitostí a pronájmu; podnikatelské činnosti	1 002
veřejná správa a obrana; povinné sociální zabezpečení	242
vzdělávání	112
zdravotní a sociální péče; veterinární činnosti	188
ostatní veřejné, sociální a osobní služby	617

Zdroj: www.czso.cz

V tabulce jsou uvedeny ekonomické subjekty, které vykazují ekonomickou činnost a které jsou nazývány statické jednotky typu podniku. Zaregistrovaných ekonomických subjektů je např. v průmyslu téměř dvojnásobně více. Jen polovina zaregistrovaných subjektů však vyazuje ekonomickou činnost. Průmysl obsadil druhé

místo v počtu aktivních subjektů, po obchodu a ubytování. Toto vypovídá, že okres Strakonice je zaměřen převážně na průmysl, zejména na automobilový průmysl.

Graf 2 – Rozdělení zaměstnavatelů podle počtu zaměstnanců

Zdroj: www.czso.cz

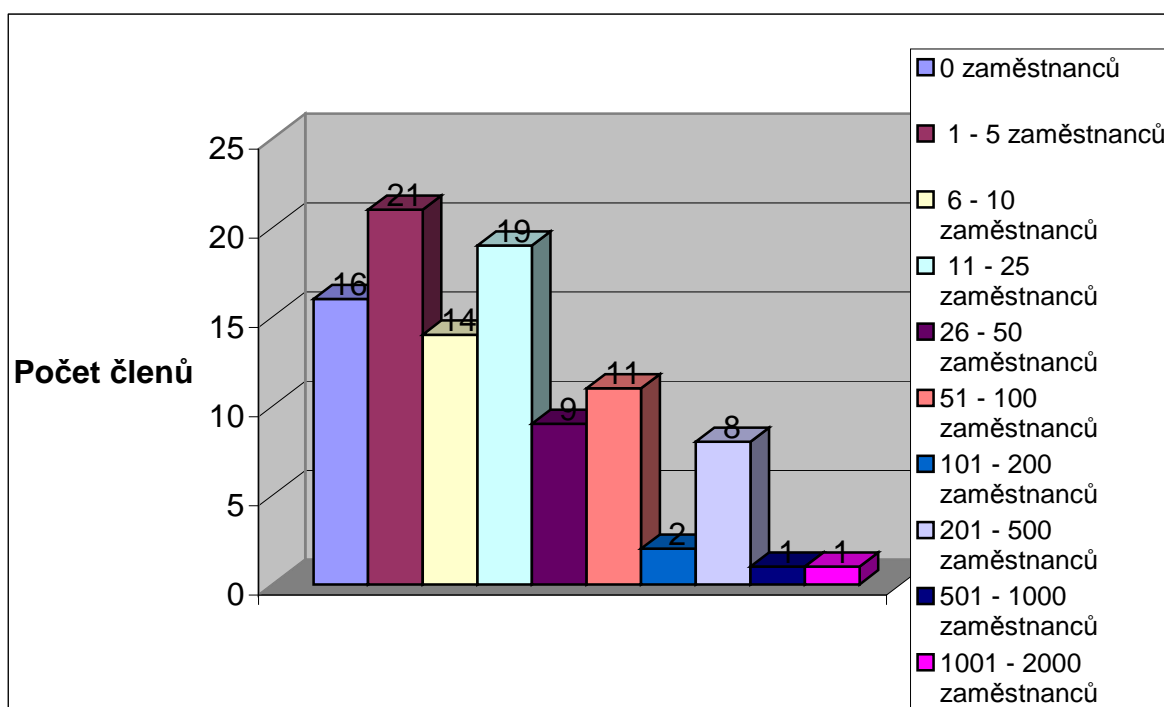
Největší počet ekonomicky aktivních subjektů v okrese Strakonice je bez zaměstnanců a jedná se celkem o 4 327 subjektů. 1946 subjektů neuvádí počet zaměstnanců. Pouze jeden subjekt má více než 1 000 zaměstnanců. 1 – 9 zaměstnanců má 1 161 subjektů. 279 ekonomicky aktivních subjektů má 10 – 49 zaměstnanců. 89 subjektů zaměstnává 50 – 249 zaměstnanců.

V okrese Strakonice převažuje počet ekonomicky aktivních subjektů bez zaměstnanců a dále následují subjekty, které zaměstnávají max. 9 zaměstnanců.

4. 2 Rozdělení členů Oblastní kanceláře Jihočeské hospodářské komory ve Strakonících

Oblastní kancelář Jihočeské hospodářské komory ve Strakonících má k 1. 1. 2009 celkem 102 členů. Své členy dělí podle počtu zaměstnanců a dle tohoto údaje se odvíjí i výše členského příspěvku. Rozdělení členů dle počtu zaměstnanců je znázorněno v následujícím grafu.

Graf 3 – Členové OKHK ve Strakonících dle počtu zaměstnanců

Zdroj:OKHK ve Strakonících

Největší počet členů Oblastní kanceláře Jihočeské hospodářské komory ve Strakonících tvoří zaměstnavatelé s 1 - 5 zaměstnanci, 19 členů komory má 11 – 25 zaměstnanců. Žádné zaměstnance nemá 16 členů hospodářské komory. Pouze dva členové hospodářské komory mají více než 500 zaměstnanců.

4. 3 SWOT analýza okresu Strakonice

Interní faktory

Silné stránky S

- kvalitní infrastruktura (hustá silniční a železniční síť);
- dostatek ubytovacích kapacit ke stálému bydlení i k rekreačnímu využití;
- významné kulturní památky;
- strategicky výhodná poloha nedaleko hranic;
- rozvinuté obchodní vztahy se sousedními zeměmi;
- Vodňansko – oblast rybářství, Střední rybářská škola ve Vodňanech;
- široké rekreační využití;
- velká hustota cyklostezek;
- široký výběr různých stupňů a zaměření škol;
- dlouhodobě příznivý, nízký vývoj nezaměstnanosti;
- vzdělanostní struktura srovnatelná se zeměmi EU.

Slabé stránky W

- nedostatek vhodných investorů;
- nedostatek schválených rozvojových lokalit pro podnikání ve městech;
- malé procento obcí se schváleným územním plánem, tím je pozastavena výstavba rodinných domů mimo intravelán (zastavěné území) obce;
- nevyužívané, chátrající výrobní haly, vinou drahé likvidace;
- odchod investorů po uplynutí „daňových prázdnin“ do jiných zemí;
- nedostatek technických, strojních pracovníků;
- nepropojenost trhu práce s nabídkou škol, a tím dochází k nízkému podílu technicky zaměřených absolventů škol;

- současné výrobní závody jsou postavené na výrobě pro automobilový průmysl, v nynější době (období světové krize) dochází k vyššímu propouštění pracovníků;
- z toho vyplývá odchod mladých pracovníků do velkých měst převážně ve Středočeském kraji;
- starší pracovníci (nad 50 let) propuštěni z práce mají menší možnosti v hledání uplatnění.

Externí faktory

Příležitost O

- možnosti využití letiště České Budějovice pro mezinárodní přepravu ;
- možnosti čerpání z operačních fondů z EU;
- zvýšení podílu ekologického zemědělství;
- rozvoj a zvyšování kvality rekreačních oblastí;
- rekvalifikační kurzy;
- předpokládaná výstavba ranveje letiště ve Strakonících pro vnitrostátní přepravu.

Ohrožení T

- odchod především mladších zaměstnanců do zahraničí, popř. do větších měst;
- nepřehlednost a složitost legislativy;
- nepříznivý demografický vývoj;
- příliv levné pracovní síly z jiných zemí;
- nadměrné přetížení silniční dopravy ;
- zastaralost bytové výstavby, především panelové výstavby a vysoké náklady na jejich rekonstrukci.

5. Registrovaná míra nezaměstnanosti v kraji

Jihočeský kraj dlouhodobě vykazuje nižší míru nezaměstnanosti oproti celorepublikovému průměru. Největší míru nezaměstnanosti v kraji již tradičně vykazuje Český Krumlov a je následován Strakonickem, poté Píseckem a Jindřichohradeckem. Nejnižší míru nezaměstnanosti v kraji dlouhodobě vykazuje Českobudějovicko.

Se vzrůstající nezaměstnaností dochází také k úbytku volných pracovních míst. Ve srovnání ledna roku 2008 a ledna roku 2009 ubylo téměř o polovinu nabízených pracovních míst na úřadech práce v Jihočeském kraji.

Počet nezaměstnaných osob v ČR ve 3. čtvrtletí 2008 se meziročně snížil o 42,2 tis. osob, počet dlouhodobě nezaměstnaných se přitom snížil o 25,0 tis. osob. Obecná míra nezaměstnanosti 15-64letých meziročně klesla o 0,8 procentního bodu na 4,3 %, proti minulému čtvrtletí se zahrnutím sezónního očištění však klesla pouze o 0,1 procentního bodu.

Míra nezaměstnanosti ve 4. čtvrtletí 2008 dosáhla 4,4 %, což je stále jedna z nejnižších měr nezaměstnanosti v posledním desetiletí. Proti 4. čtvrtletí 2007 se snížila o 0,5 procentního bodu. Obecná míra nezaměstnanosti je v ČR dlouhodobě nižší než průměr za všechny členské země EU nebo průměr za země eurozóny. Vysoká míra nezaměstnanosti přetrvává ve skupině osob se základním vzděláním (19,2 %) a průměrná je v početné skupině osob se středním vzděláním bez maturity včetně vyučených (4,3 %). (WWW.CSU.CZ).

Koncem roku 2008 také Českou republiku zasáhla vlna hospodářské krize, která se promítá výraznou měrou do zaměstnanosti obyvatelstva. V Jihočeském kraji výrazně vzrostla míra nezaměstnanosti koncem roku, přesto se stále drží mezi regiony s nižší nezaměstnaností. Ještě lépe si ale Jihočeši vedou ve srovnání s podobnými evropskými regiony.

Tabulka 6 – Nezaměstnanost v Jihočeském kraji

	2005	2006	2007		2008	
	Jihoč. kraj	Jihoč. kraj	Jihoč. kraj	ČR celkem	Jihoč. kraj	ČR celkem
Neumístění uchazeči o zaměstnání	23 632	20 426	16452	354 878	16 471	352 250
Volná pracovní místa	2 636	5 222	6983	141 066	4 188	139 557
Míra registrované nezaměstnanosti v %	6,69	5,68	4,47	5,3	4,83	5,96

Zdroj: ČSÚ České Budějovice

K 31. 12. 2008 bylo v ČR evidováno 352 250 neumístěných uchazečů o zaměstnání. Z toho bylo 16 471 osob z Jihočeského kraje. Registrovaná míra nezaměstnanosti v ČR byla 5,96 % , při čemž Jihočeský kraj dosáhl nižších hodnot, konkrétně 4,83 %. Nejvyšší nárůst nezaměstnanosti koncem roku 2008 zaznamenaly okres Písek a Jindřichův Hradec.

Nejnižší míra nezaměstnanosti v Jihočeském kraji byla vykázána v okrese České Budějovice (3,62 %), naopak nejvyšší (6,78 %) je vykázána v okrese Český Krumlov. Vyšší nezaměstnanost než je průměr kraje zaznamenaly okresy Tábor, Písek a Strakonice. V porovnání s Českou republikou je míra nezaměstnanosti v Jihočeském kraji nižší a řadí kraj na 4. místo za hlavní město Prahu, Středočeský a Královéhradecký kraj.

Úřady práce v Jihočeském kraji evidovaly k 31. 12. 2008 celkem 4 188 volných pracovních míst. Na jedno volné pracovní místo v současné době připadá v průměru 4,2 dosažitelného uchazeče o zaměstnání, nejvíce v okrese Tábor (8,1), více než 6 uchazečů na jedno volné pracovní místo je dále evidováno v okresech Jindřichův Hradec a Český Krumlov. Naopak méně než 3 uchazeči na jedno volné pracovní místo připadá v okresech Strakonice a České Budějovice.

Úřady práce evidovaly 222 volných pracovních míst pro osoby se zdravotním postižením, na jedno volné pracovní místo připadalo 14,5 osob se zdravotním postižením. Volných pracovních míst pro absolventy bylo evidováno 1 021 a pro mladistvé pouze 40 (WWW.CZSO.CZ).

5.1 Registrovaná míra nezaměstnanosti v okrese Strakonice

Největší počet nezaměstnaných v okrese je tvořen uchazeči se středním odborným vzděláním (tj. s vyučením, 42,4 %). Další větší skupinu tvoří uchazeči se vzděláním s maturitou bez vyučení, tj. 18,2 %.

Vzhledem k věkové struktuře nezaměstnaných nejhůře nachází uplatnění věková hranice nad 50 let (tj. 28,8 % uchazečů). Tato skupina uchazečů nalézají opětovné uplatnění na trhu práce velmi obtížně nejen vzhledem ke svému věku, ale také zejména s ohledem na svůj zdravotní stav.

Tabulka 7 – Počet evidovaných uchazečů o zaměstnání

Počty evidovaných uchazečů celkem v letech 2004 - 2008												
rok/měsíc	I.	II.	III.	IV.	V.	VI.	VII.	VIII.	IX.	X.	XI.	XII.
2004	2903	2928	2828	2717	2650	2638	2729	2756	2725	2638	2637	2858
2005	3082	3024	2976	2752	2654	2664	2757	2801	2780	2694	2656	2846
2006	2987	2974	2817	2650	2525	2508	2571	2567	2531	2451	2415	2557
2007	2692	2639	2456	2275	2177	2099	2162	2192	2172	2044	1977	2148
2008	2248	2169	2017	1927	1888	1881	1961	1987	2056	2065	2143	2342
Meziroční rozdíl 08/07	-444	-470	-439	-348	-289	-218	-201	-205	-116	+21	+166	+194

Zdroj: Úřad práce Strakonice

V uvedené tabulce je zaznamenán dlouhodobý vývoj evidovaných uchazečů o zaměstnání. V lednu 2005 byla dosažena nejvyšší nezaměstnanost v okrese - 3 082 evidovaných uchazečů, tj. 8,05 % míry nezaměstnanosti. V následujících obdobích se nezaměstnanost postupně snižovala a k přechodnému navýšení došlo opětovně v červenci a září a následně na přelomu roku 2005 a 2006. K navýšení počtu uchazečů

o zaměstnání na přelomu roku dochází téměř pravidelně. A jedná se především o pracovní místa, která jsou závislá na klimatu.

V lednu 2008 bylo registrováno na Úřadu práce ve Strakonících 2248 uchazečů, ale již od února docházelo k výraznějšímu snižování nezaměstnanosti, a to až na 1881 evidovaných uchazečů v červnu. Mírný nárůst uchazečů v červenci a srpnu ovlivnila zejména evidence osob s pracovními poměry na dobu určitou, částečně i evidence nových absolventů z různých typů škol. Postupné zvyšování počtu evidovaných uchazečů kulminovalo v prosinci v počtu 2342 uchazečů.

Okres Strakonice se stejně jako ostatní okresy v ČR potýká dlouhodobě s nedostatkem technických odborníků, zaměstnanců pro stavebnictví a strojírenství.

V současné době se okres Strakonice bude muset vypořádat s větším přílivem uchazečů o zaměstnání na úřadu práce. Tato situace je zapříčiněna úplným ukončením činnosti závodu Madeta ve Strakonících ke konci dubna 2009. Jedná se celkem o 39 zaměstnanců. Již v roce 2008 byla z tohoto podniku propuštěna většina zaměstnanců z důvodu výrazného utlumování výroby. V ČZ Strakonice přijde koncem dubna 2009 o práci dalších 110 zaměstnanců. V případě zlepšení situace a rozjezdu výroby mají tyto osoby reálnou šanci na znovupřijetí do tohoto závodu.

Pokles odbytu prozatím většina podniků na Strakonicku řeší omezením výroby. Většina podniků se snaží vyhnout hromadnému propouštění, proto zavádí kratší pracovní týden, kratší pracovní dobu, popř. rozvazují pracovní poměr se zaměstnanci důchodového věku nebo se zahraničními zaměstnanci. Také se přechází ze čtyřsměnných provozů na tří nebo dvousměnné.

5. 2 Registrovaná míra nezaměstnanosti v jednotlivých mikroregionech okresu

V jednotlivých mikroregionech okresu Strakonice lze sledovat odlišný vývoj nezaměstnanosti. Podle místních podmínek se nezaměstnanost specificky vyvíjela. Oblast Vodňany a okolí již dlouhodobě vykazuje nejvyšší míru nezaměstnanosti v okrese, vzápětí následuje Blatná a okolí (viz následující tabulka).

V oblasti Vodňanska převažují podnikatelské subjekty zaměřené na zemědělskou výrobu - pěstování ovoce, rostlinnou a živočišnou výrobu, elektroinstalační montáže, dřevozpracující a truhlářskou výrobu, cihlářskou výrobu.

Pro oblast Blatné je typické strojírenství, dřevozpracující výroba, stavebnictví, pohostinství a obchod.

Tabulka 8 – Vykazovaná míra nezaměstnanosti v jednotlivých mikroregionech okresu

Ukazatel	Blatná		Strakonice		Vodňany		Volyně		okres celkem
	město	okolí	město	okolí	město	okolí	město	okolí	
červen 2005	5,72	8,29	6,64	7,68	7,28	9,86	4,88	6,51	6,95 %
prosinec 2005	7,06	9,75	6,51	8,09	7,73	10,27	5,56	7,22	7,34 %
červen 2006	5,38	7,22	5,96	6,86	7,22	10,27	5,56	6,80	6,49 %
prosinec 2006	6,38	9,12	5,68	7,00	7,04	9,08	6,00	7,03	6,65 %
červen 2007	3,92	5,91	5,17	5,65	6,25	8,76	4,50	5,43	5,39 %
prosinec 2007	5,35	6,75	4,72	5,52	6,52	8,21	5,31	6,28	5,31 %
červen 2008	3,63	4,93	4,90	5,51	5,65	7,34	4,81	4,96	4,70 %
prosinec 2008	5,49	7,25	5,83	6,21	6,94	8,85	6,50	6,70	5,82%

Zdroj: Úřad práce Strakonice

Z vykazovaných hodnot míry nezaměstnanosti vystupovaly lépe oblasti Strakonice město, Strakonice okolí, Blatná město, Volyně město. Vykazované míry nezaměstnanosti se zde pohybovaly v jednotlivých měsících pod celkovým průměrem okresu Strakonice nebo mírně nad jeho hranicí.

Oblasti Vodňany – okolí a Blatná – okolí jsou specifické vyšší nezaměstnaností, než je průměr okresu. Nevýhody těchto oblastí lze nalézt v osídlení. Osídlení je rozloženo do menších obcí a lokalit, kde jsou omezené možnosti vzniku nových pracovních příležitostí. V ostatních sledovaných oblastech byla vykazovaná míra nezaměstnanosti mírně nad úrovní nebo nižší, než byl vykazovaný průměr v okrese.

V oblasti Blatná a okolí je patrná sezónní zaměstnanost, která se většinou v březnu snižuje.

V prosinci 2008 vzrostl počet nabízených míst především dělnických profesí. Jedná se o profese, které jsou specifické pro odvětví v okrese - textilní výroba, strojírenství, doprava, stavebnictví a obchod. U zahraničních zaměstnavatelů se jednalo o odvětví stavebnictví, strojírenství, zpracovatelský průmysl, úklidové služby a zemědělství.

6. Podíl malého a středního podnikání na tvorbě nových pracovních míst

Malé a střední podniky mají významnou úlohu při vytváření nových pracovních míst. Působí jako faktor sociální stability a ekonomického rozvoje. Evropská unie považuje tento sektor za páteř evropské ekonomiky, hybnou sílu inovací, sociální integrace a zaměstnanosti.

Na trhu jsou malé a střední podniky vystaveny většímu riziku a tím současně i jejich zaměstnanci. Zaměstnanci nemají obvykle takovou jistotu zaměstnání, perspektivu kariéry a zaměstnanecké výhody, jaké poskytuje zaměstnání ve velkých podnicích. Tuto situaci se snaží malé a střední podniky kompenzovat svým zaměstnancům řadou výhod či zapojováním do rozhodovacích procesů v podniku.

Nevhodným výběrem zaměstnanců se malé a střední podniky vystavují velkému riziku. Především u malých podniků, s několika málo zaměstnanci, může špatná práce jediného zaměstnance pokazit pověst celého podniku. Proto je důležité klást velký důraz na plánování a výběr nových zaměstnanců. Brát na zřetel především na jejich kvalifikaci, vzdělání, dovednosti, pracovní zkušenosti a charakteristiku osobnosti.

Při zjišťování podílu malého a středního podnikání na tvorbě nových pracovních míst v okrese Strakonice, potřebném k zpracování této části diplomové práce, jsem se setkávala s nedostatkem informací. Při osobním setkání na různých institucích mi bylo sděleno, že tento druh informací nelze poskytnout. Dotazované instituce nevidují zvlášť data, která se týkají výhradně malého a středního podnikání a data týkající se výhradně velkých podniků.

Z těchto důvodů jsem byla odkázána na vlastní dotazníkový průzkum, který byl provedený u malých a středních podniků v okrese Strakonice. Dotazník byl rozeslán elektronickou poštou jednotlivým subjektům anebo při osobním setkání a pohovoru byla vyplněna tištěná forma dotazníků (příloha 1). Celkem bylo osloveno 130 malých a středních podnikatelů s počtem zaměstnanců menším než 250. Někteří oslovení respondenti nebyli ochotni vyplnit dotazník, někteří se odmítli výzkumu účastnit a někteří nereagovali vůbec. Pro vyhodnocení výzkumu nakonec bylo použito 78 vyplněných dotazníků. Výzkum probíhal v měsíci únoru a březnu 2009.

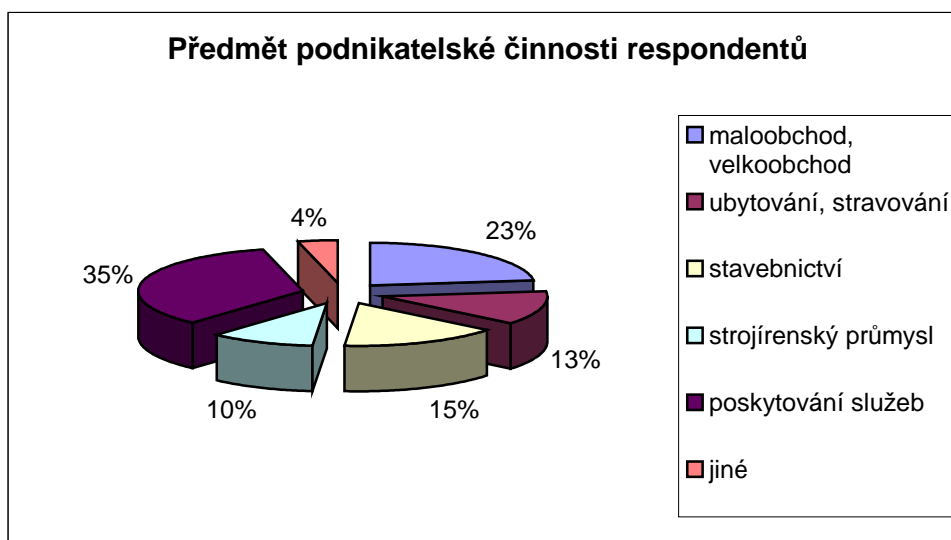
6. 1 Výsledky výzkumu

1. Otázka – Jaký je předmět Vaší podnikatelské činnosti?

Respondenti měli u této otázky možnost výběru z těchto odpovědí:

<i>Maloobchod, velkoobchod.....</i>	<i>18</i>
<i>Ubytování, stravování.....</i>	<i>10</i>
<i>Stavebnictví.....</i>	<i>12</i>
<i>Strojírenský průmysl.....</i>	<i>8</i>
<i>Poskytování služeb.....</i>	<i>27</i>
<i>Jiné.....</i>	<i>3</i>

Graf 4 – Rozdělení respondentů dle podnikatelské činnosti

Zdroj: Vlastní výzkum

Nejvíce dotázaných respondentů uvedlo jako předmět podnikatelské činnosti poskytování služeb, a to celých 35 %. Podnikatelskou činnost v oblasti maloobchodu a velkoobchodu provozuje 23 % respondentů. Pouze 3 respondenti uvedli jinou podnikatelskou činnost, než byla uvedena, konkrétně 1 x rostlinná a živočišná výroba, 1 x výroba a oprava čalounických výrobků, a 1 x inženýrská a projektová činnost.

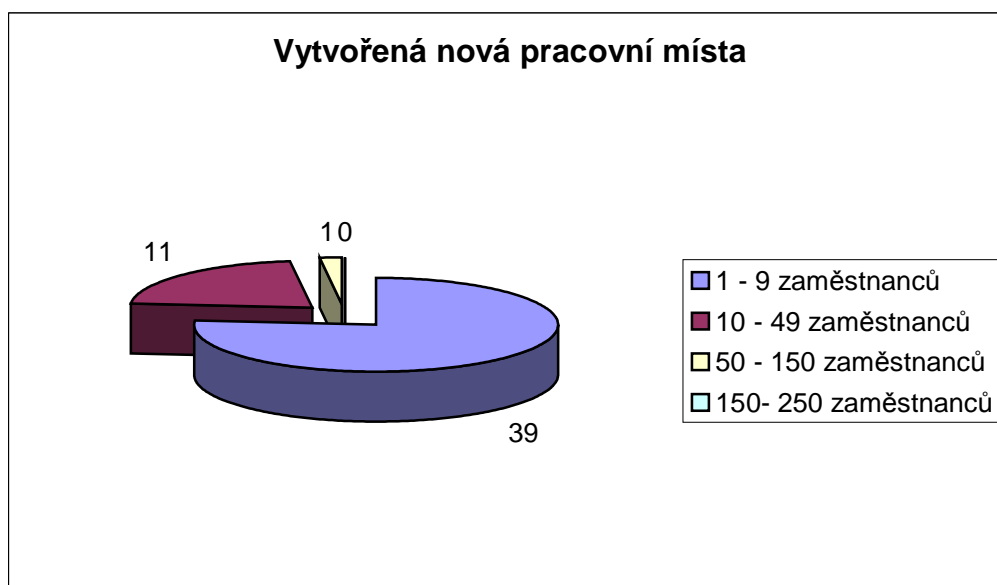
2. Otázka – Vytvořili jste během své podnikatelské činnosti nové pracovní místo?

Ano..... 51

Ne..... 27

Nejvíce dotázaných tj. 39 respondentů vytvořilo během své podnikatelské činnosti 1- 9 nových pracovních míst a to je 76 % z celkového počtu dotázaných subjektů. 22% z dotázaných podnikatelských subjektů, tj.11, vytvořilo 10 – 49 pracovních míst. Pouze jeden dotázaný subjekt vytvořil 93 pracovních míst. To jsou 2 %. Žádný dotázaný subjekt nevytvořil více než 150 pracovních míst.

Graf 5 – Počet vytvořených nových pracovních míst malými a středními podniky

Zdroj: Vlastní výzkum

3. Otázka – Jste spokojeni s legislativní úpravou podnikání v České republice?

Ano..... 0
Ne..... 78

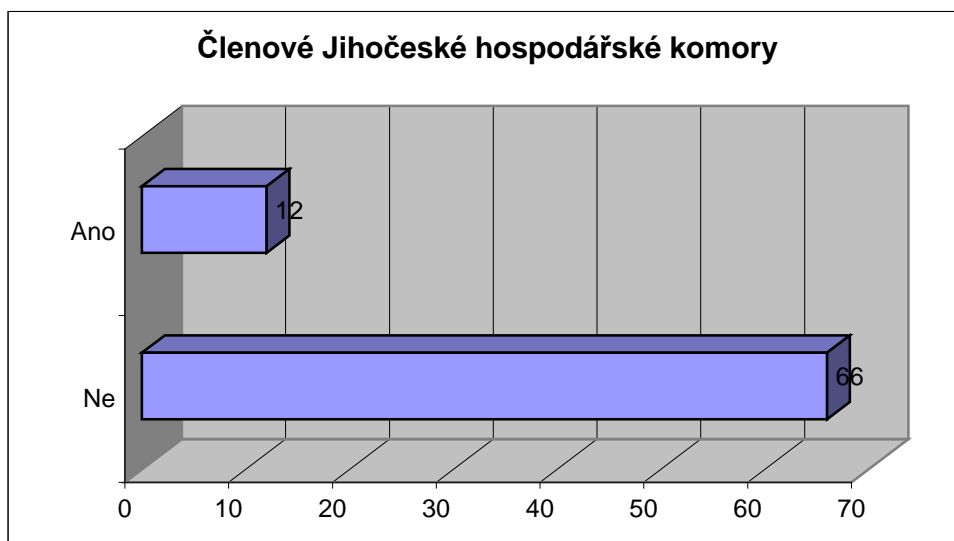
Všichni respondenti jsou nespokojeni s legislativní úpravou podnikání v České republice. Při rozhovoru respondenti uvedli, že je třeba především zjednodušit administrativu (např. vytvořením jednoho centrálního úřadu, zjednodušením formulářů, přiznání, atd.). Dále je třeba novými legislativními kroky zvýšit vymahatelnost práva a zvýšit legislativní podporu subjektů. V současné době také respondenti navrhují snížení daní a větší podporu ze strany státu při zaměstnávání osob (např. snížením odvodů).

4. Otázka – Jste členy Jihočeské hospodářské komory?

Ano..... 12
Ne..... 66

Celých 85 % respondentů uvedlo, že nejsou členy Jihočeské hospodářské komory (nespatřují v tomto členství výhodu pro svojí podnikatelskou činnost). Pouhých 15 % dotázaných malých a středních podniků jsou jejími členy.

Graf 6 – Počet členů Jihočeské hospodářské komory

Zdroj: Vlastní výzkum

5. Otázka – Máte dostatek informací o možnostech získávání podpory pro malé a střední podniky?

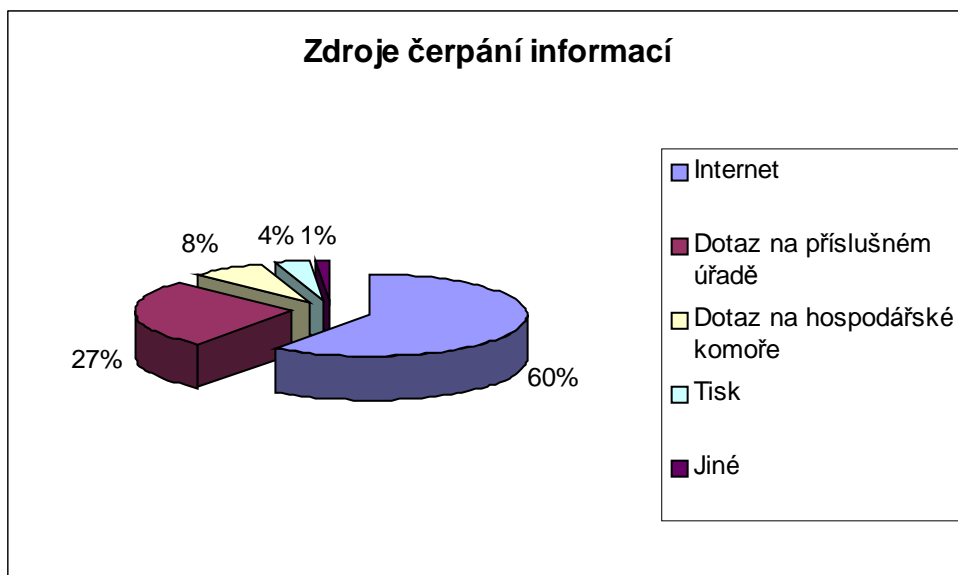
Ano..... 5
Ne..... 73

Naprostá většina respondentů si myslí, že je nedostatečně informována o možnostech získání podpory pro svoje podnikání. Dostatečně informováni se cítí respondenti z řad středních firem s větším počtem zaměstnanců, kteří více sledují změny v oblasti legislativy a podnikání.

6. Otázka – Jakým způsobem čerpáte důležité informace pro Vaše podnikání?

<i>Internet.....</i>	<i>47</i>
<i>Dotaz na příslušném úřadě.....</i>	<i>21</i>
<i>Dotaz na hospodářské komoře...</i>	<i>6</i>
<i>Tisk.....</i>	<i>3</i>
<i>Jiné.....</i>	<i>1</i>

Graf 7 – Zdroje získávání informací malých a středních podniků

Zdroj: Vlastní výzkum

Více než polovina dotázaných získává informace prostřednictvím internetu. Tento zdroj považuje za dostupný v kterémkoliv čase, místě, a proto jej považuje za nejvíce vyhovující. Osobním, telefonickým či elektronickým dotazem na příslušném úřadě řeší 21 respondentů své dotazy. Jeden subjekt uvedl jako zdroj získávání informací specializované softwarové programy.

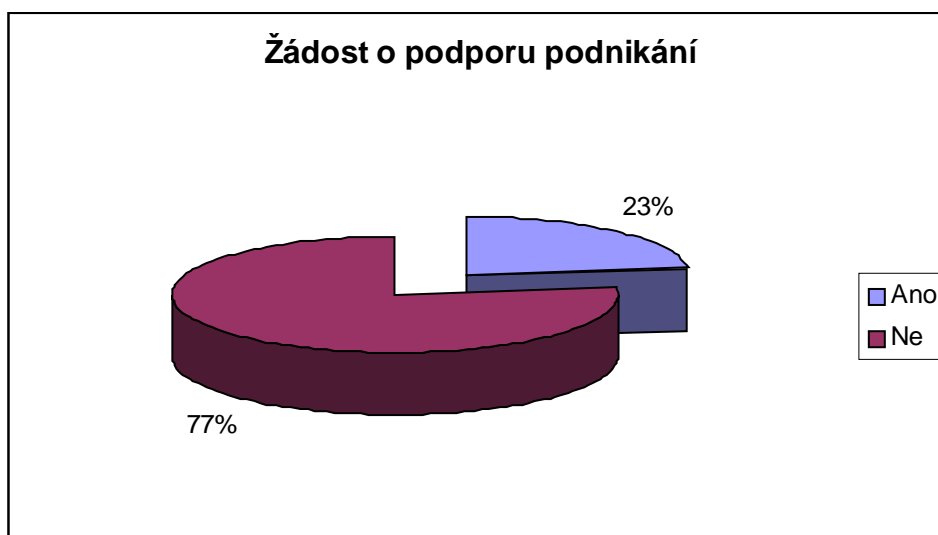
7. Otázka – Žádali jste již o jakoukoliv formu podpory Vašeho podnikání?

Ano..... 18

Ne..... 60

O peněžitou formu podpory své podnikatelské činnosti požádalo celkem 18 dotázaných respondentů, z celkového počtu 78 respondentů.

Graf 8 – Žádosti o podporu podnikání

Zdroj: Vlastní výzkum

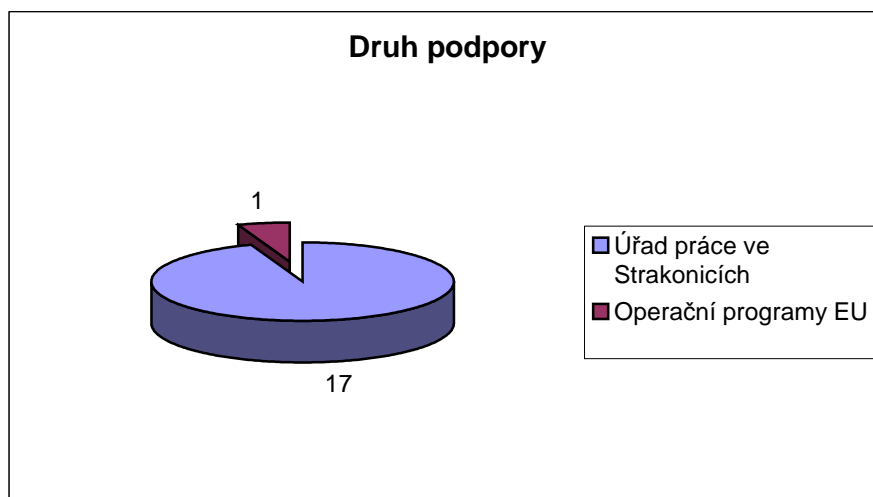
Během své podnikatelské činnosti žádalo o podporu své činnosti pouhých 23 % dotázaných respondentů, především z řad středních podniků. Jednalo se především o peněžitou podporu podnikatelské činnosti. Možnosti podání žádosti o podporu podnikání nevyužilo 77 % respondentů.

8. Otázka – O jaký druh podpory se jednalo?

<i>Poskytované Úřadem práce ve Strakonících.....</i>	<i>17</i>
<i>Operační programy EU.....</i>	<i>1</i>
<i>Jiná.....</i>	<i>0</i>

Pouhé 1 %, z celkového počtu dotázaných respondentů, využilo možnosti čerpání finančních prostředků z Operačních programů Evropské unie.

Graf 9 – Zdroje čerpání podpory podnikání

Zdroj: Vlastní výzkum

Žadatelé o podporu malého a středního podnikání čerpali především z dotačních titulů nabízených Úřadem práce ve Strakonících. Pouhý jeden subjekt uvedl, že čerpal dotaci z Operačních programů Evropské unie v programu Progres. Tento subjekt je členem Jihočeské hospodářské komory a potřebné informace, pro svojí podnikatelskou činnost čerpá z internetových zdrojů a konzultací na hospodářské komoře.

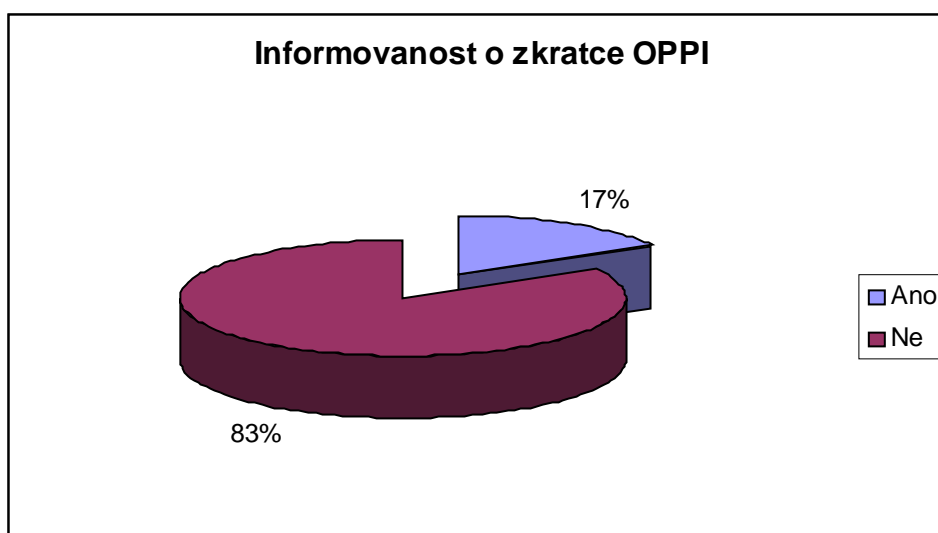
9. Otázka – Znáte význam zkratky OPPI?

Ano..... 13

Ne..... 65

Celých 65 dotázaných respondentů neznalo význam zkratky OPPI - Operačního programu Podnikání a inovace.

Graf 10 – Význam zkratky OPPI

Zdroj: Vlastní výzkum

Pouhých 17 % respondentů zná význam zkratky OPPI – Operační program Podnikání a inovace. Tito respondenti jsou členy Jihočeské hospodářské komory. Jedná se především o respondenty, kteří čerpají informace pro své podnikání z internetových zdrojů. Kladně na tuto otázku odpověděli především podniky podnikající v oblasti strojírenství a podnik orientující se na rostlinnou výrobu.

10. Otázka – Pociťujete vliv hospodářské krize na Vaše podnikání?

Ano..... 45

Ne..... 33

Kladnou odpovědí u této otázky odpovědělo celkem 45 respondentů. Celkem 33 respondentů se nedomnívá, že by současná hospodářská krize měla vliv na jejich podnikání.

Graf 11 – Vliv hospodářské krize na malé a střední podnikání

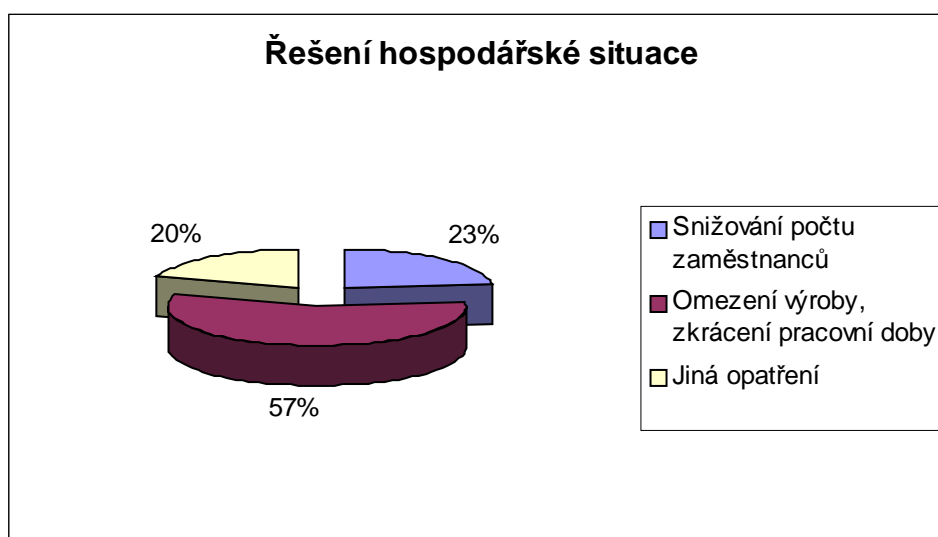
Zdroj: Vlastní výzkum

Všichni respondenti, kteří podnikají v oboru strojírenství, uvedli, že pociťují dopad ekonomické krize na svoji podnikatelskou činnost. Také převážná část dotázaných subjektů z oboru ubytování a stravování, stavebnictví a poskytování služeb, pociťuje dopady na svoji činnost spojenou s podnikáním.

11. Otázka – Byli jste nuceni podniknout kroky v důsledku vlivu hospodářské krize?

<i>Ano</i>	35
<i>Ne</i>	43
<i>Ano, snižováním počtu zaměstnanců</i>	8
<i>Ano, omezením výroby, zkrácením pracovní doby</i> ...	20
<i>Ano, jiným opatřením</i>	7

Graf 12 – Způsoby řešení hospodářské situace malými středními podniky

Zdroj: Vlastní výzkum

Respondenti se snaží zachovat stávající počet zaměstnanců, pouze 8 subjektů bylo nuceno počet zaměstnanců snížit (rozvázáním pracovního poměru se zaměstnanci důchodového věku nebo se zahraničními zaměstnanci). Stávající situaci se malé a střední podniky snaží řešit omezením výroby zkrácením pracovní doby nebo zastavením růstu platového ohodnocení.

6. 2 Shrnutí výsledku výzkumu

Nejvíce respondentů, kteří vyplnili předložený dotazník, se specializuje na poskytování služeb. Nejméně respondentů podniká v oboru strojírenství. Je to dáno specifičností tohoto druhu podnikání.

Ve vytváření nových pracovních míst je nejvíce respondentů, kteří během své podnikatelské činnosti vytvořili 1 – 9 pracovních míst. Jedná se celkem o 39 subjektů. Pouze jeden dotázaný respondent vytvořil více než 50 pracovních míst (93 nových míst).

Všichni dotázaní respondenti se shodli v nedostatečné legislativní úpravě malého a středního podnikání. Navrhují především zjednodušení legislativy, legislativní podporu subjektů, snížení daní. Ocenili by větší podporu ze strany státu i Evropské unie pro malé a střední podniky a zjednodušení systému žádostí o čerpání podpory z Evropských fondů.

Členy Hospodářské komory není 83 % dotázaných. Nedostatečně informování o možnostech získávání podpory se cítí 94 % dotázaných. Pouhých 5 subjektů se domnívá, že jsou dostatečně informováni o možnostech získávání podpory pro své podnikání. Tyto subjekty jsou členy Jihočeské hospodářské komory a za zdroj informací pro své podnikání považují internet, ale také hospodářskou komoru a v případě nejasností kontaktují příslušný kompetentní úřad. Internet využívá k získávání informací celých 60 % dotázaných.

Jen 18 dotázaných žádalo o podporu svého podnikání, a z toho 17 subjektů o podporu poskytovanou úřadem práce. Pouze jeden subjekt využil možnosti Operačních programů Evropské unie, konkrétně Operačního programu Podnikání a inovace.

Zkratku OPPI – Operační program Podnikání a inovace zná 13 respondentů. Převážná většina těchto respondentů využívá internet jako zdroj dat.

Vliv hospodářské krize pociťuje 53 % dotázaných. Současnou situaci se snaží řešit různými způsoby. Omezením výroby, zkrácením pracovní doby nebo pracovního týdne. Ke snižování počtu zaměstnanců dosud přistoupilo 8 dotázaných zaměstnavatelů.

Přestože jsou nuceny některé podnikatelské subjekty snižovat počet pracovních míst, stále se najdou obory a specializace, pro které je složité hledat vhodné zaměstnance.

Již dlouhodobě se zaměstnavatelé na Strakonicku setkávají s nedostatkem vhodných pracovních sil u stále stejných druhů profesí. O tom také vypovídá stále obdobná nabídka volných pracovních míst na Úřadu práce ve Strakonících za posledních pět let. Některá pracovní místa setrvávají v nabídce úřadu práce dlouhodobě. Jedná se především o odborné dělnické profese z odvětví stavebnictví, dopravy, textilní výroby a strojírenství.

U hlášených a nabízených pracovních příležitostí přetrvává plošný nedostatek pracovních míst pro občany s úplným středoškolským vzděláním s administrativním zaměřením. Dále na trhu práce výrazněji chybí nabídka vhodných pracovních příležitostí pro ženy pečující o děti do 15 let věku se zkráceným pracovním úvazkem a pro osoby se zdravotním postižením.

Dlouhodobě neobsaditelná pracovní místa převládají např. v těchto profesích.: montážní dělník v průmyslu, řidič dodávky, pracovník bezpečnostních orgánů – ochrany majetku a osob, prodavač, strážný – psovod, brusič, frézař, projektant, rehabilitační pracovník, strojírenský technik, šička – švadlena.

7. Programy podpory a jejich využití

7.1 Přehled operačních programů financovaných s využitím Evropských fondů pro období 2007 - 2013

V období 2007 – 2013 je v České republice připraveno, v souladu s Národním strategickým referenčním rámcem, k využívání 26 operačních programů. Tyto programy směřují k naplnění třech základních cílů: Konvergence, Regionální konkurenceschopnost a zaměstnanost a Evropská územní spolupráce. Česká republika bude mít v tomto období k dispozici více než 773 miliard. korun.

Podniky v okrese Strakonice mohou čerpat z těchto operačních programů podpory podnikání.

1. **V cíli Konvergence** jsou realizovány v období 2007-2013 následující operační programy:

Tématické operační programy	Regionální operační programy
OP Podnikání a inovace	ROP NUTS II Střední Morava
OP Výzkum a vývoj pro inovace	ROP NUTS II Střední Čechy
OP Lidské zdroje a zaměstnanost	ROP NUTS II Severozápad
OP Vzdělávání pro konkurenceschopnost	ROP NUTS II Severovýchod
OP Životní prostředí	ROP NUTS II Moravskoslezsko
OP Doprava	ROP NUTS II Jihozápad
Integrovaný operační program	ROP NUTS II Jihovýchod
OP Technická pomoc	

Tabulka 9 – Rozdělení finančních zdrojů v cíli Konvergence

Operační program	%	mil. eur (odhad)
OP Podnikání a inovace	11,75	3.041,20
OP Výzkum a vývoj pro inovace	8	2.070,60
OP Lidské zdroje a Zaměstnanost	10	2.588,20
OP Vzdělávání pro konkurenceschopnost	7	1.811,80
OP Životní prostředí	20	5.176,50
OP Doprava	21,5	5.564,70
Integrovaný operační program	7,5	1.941,20
Regionální operační programy	13,25	3.429,40
OP Technická pomoc	1	258,8
Celkem	100	25.882,30

Zdroj: www.finance.cz

Největší část finančních prostředků z fondů je určena na cíl Konvergence, a to v přibližné celkové výši 25 miliard EUR.

2. Cíl Konkurenceschopnost a zaměstnanost je pro hl. m. Prahu realizován následujícími operačními programy:

- OP Praha Konkurenceschopnost
- OP Praha Adaptabilita

Tabulka 10 – Rozdělení finančních prostředků v cíli Konkurenceschopnost a zaměstnanost

Operační program	%	mil. EUR (odhad)
OP Praha Adaptabilita	29	121,6
OP Praha Konkurenceschopnost	71	-
Celkem	100	419,3

Zdroj.: www.finance.cz

Prostředky na tyto Operační programy jsou určeny pro konkrétní regiony a orgány regionální správy a mají za cíl podporovat ekonomické změny v průmyslových, městských a venkovských oblastech.

3. Cíl Evropská územní spolupráce -

- Česko-bavorský OP přeshraniční spolupráce
- Česko-rakouský OP přeshraniční spolupráce
- Česko-slovenský OP přeshraniční spolupráce
- Česko-polský OP přeshraniční spolupráce
- Česko-saský OP přeshraniční spolupráce
- OP Mezuregionální spolupráce
- OP Nadnárodní spolupráce

Tabulka 11 – Rozdělení finančních prostředků v cíli Evropská územní spolupráce

Operační program	%	mil. EUR odhad
OP přeshraniční spolupráce	90	345,6
OP nadnárodní spolupráce	10	38,4
OP meziregionální spolupráce	-	-
Celkem	100	384

Zdroj:www.finance.cz

Čerpání finančních prostředků je realizováno prostřednictvím operačních programů, řídicími orgány těchto operačních programů jsou příslušná česká ministerstva.

7. 1. 1 Operační program Podnikání a inovace pro období 2007 - 2013

Pro malé a střední podnikatele je jeden z nejvýznamnějších operačních programů Podnikání a inovace pro období 2007 –2013, který je také často označován jen OPPI 2007 –2013.

Operační program OPPI je zaměřený na podporu rozvoje podnikatelského prostředí a dále na podporu přenosu výsledků výzkumu a vývoje do podnikatelské praxe. Podporuje vznik nových a rozvoj stávajících firem, jejich inovační potenciál a využívání moderních technologií a obnovitelných zdrojů energie. Umožňuje také zkvalitňování infrastruktury a služeb pro podnikání a navazování spolupráce mezi podniky a vědeckovýzkumnými institucemi.

Z fondů EU je pro něj vyčleněno 3,04 mld. EUR, což činí přibližně 11,4 % veškerých prostředků určených z fondů EU pro ČR.

Vznik firem

Na prioritní osu 1 je z fondů EU vyčleněno 79,1 mil. EUR, tj. 2,6 % OPPI.

Program – START (podpora pro začínající podnikatele) - cílem programu je umožnit realizaci podnikatelských záměrů osob vstupujících do podnikání poprvé nebo s časovým odstupem.

Forma podpory je poskytována formou bezúročného úvěru pro drobné podnikatele (max. 750 tis. pro FO). Jedná se např. pořízení a rekonstrukci dlouhodobého hmotného a nehmotného majetku, hmotného majetku a pozemků, pořízení zásob, včetně drobného hmotného majetku, drobnější investičně zaměřené projekty s důrazem na diferenciaci charakteru podpory, zejména pro účely inovačně zaměřených projektů spin-off firem apod. Implementaci provádí ČMZRB – Českomoravská záruční a rozvojová banka, a.s.

Program JEREMIE (využití nových prostředků) – snaží se usnadnit přístup začínajícím podnikatelům ke kapitálu a tím rozšířit možnosti financování jejich podnikatelských záměrů a předkládaných inovativně zaměřených projektů.

Rozvoj firem

Na prioritní osu 2 je z fondů EU vyčleněno 663,0 mil. EUR, tj. 21,8 % OPPI.

Program PROGRES (bankovní podpora)- cílem tohoto programu je umožnit realizaci rozvojových podnikatelských projektů MSP, pro které jsou bariérou získání externího financování nižší vlastní kapitálová vybavenost nebo omezená možnost poskytnout zajištění úvěru. Umožňuje také realizaci projektů v oblasti energetických služeb, které přispívají ke snížení spotřeby energie a zvýšení efektivity výroby energie.

Program ZÁRUKA (bankovní podpora) – usnadňuje realizaci podnikatelských projektů malých a středních podnikatelů zaměřených na investice a zvyšuje tak jejich konkurenceschopnost.

Program ROZVOJ (podpora nových technologií) – cílem je podpora růstu výkonu a konkurenceschopnosti (flexibility) MSP a tím zlepšování jejich pozic na trhu a v souvislosti s tím udržení, případně nárůst počtu pracovních míst.

Program ICT a STRATEGICKÉ SLUŽBY (podpora nových technologií) - je zaměřen na rozvoj informační a znalostní společnosti, a to podporováním nabídky nových ICT produktů a služeb.

Program ICT v PODNICÍCH (podpora nových technologií) – umožňuje získat finanční prostředky na pořizování a rozšiřování informačních a komunikačních technologií - hardwaru a softwaru.

Efektivní energie

Na prioritní osu 3 je z fondů EU vyčleněno 121,6 mil. EUR, tj. 4,0 %

OPPI.

Program EKO-ENERGIE (úspora energie, obnovitelné zdroje) - cílem je snižování energetické náročnosti výroby a vyšší využití obnovitelných a druhotných zdrojů energie. Např. výstavba a rekonstrukce zařízení na výrobu a rozvod elektrické a tepelné energie vyrobené z obnovitelných zdrojů, zavádění a modernizace systémů měření a regulace, modernizace, rekonstrukce a snižování ztrát v rozvodech elektřiny a tepla apod.

Inovace

Na prioritní osu 4 je z fondů EU vyčleněno 680,2 mil. EUR, tj. 22,4 %

OPPI.

Program INOVACE (zvyšování inovační výkonnosti podniků) – tento program navazuje na stejnojmenný úspěšný program z období 2004-2006, který byl zaměřen na podporu inovačních projektů vedoucích k zavádění výsledků výzkumu a vývoje do výroby a na trh v podobě nových výrobků, technologií a služeb. V období 2007–13 budou nově v rámci programu kromě inovačních projektů podporovány i projekty na ochranu práv průmyslového vlastnictví.

Program POTENCIÁL (kapacity pro průmyslový výzkum a vývoj) - pomáhá společnostem zavádět a zvyšovat kapacity potřebné pro realizaci výzkumných, vývojových a inovačních aktivit, např. zvýšení technických a užitných hodnot výrobků, technologií a služeb, zavedení nových metod organizace firemních procesů a spolupráce s firmami a veřejnými institucemi, vznik či rozšíření vývojového centra zaměřeného na výzkum, vývoj a inovace výrobků a technologií apod.

Prostředí pro podnikání a inovace

Na prioritní osu 5 je z fondů EU vyčleněno 1 168,9 mil. EUR, tj. 38,4 %

OPPI.

Program SPOLUPRÁCE (platformy spolupráce) – navazuje na program Klastry, podporuje vznik a rozvoj kooperačních seskupení – klastrů, technologických platform a kooperačních projektů na regionální, nadregionální i mezinárodní úrovni.

Program PROSPERITA (platformy spolupráce) - vytváření příznivého prostředí pro dostatečnou komunikaci a spolupráci mezi oblastí výzkumu, reprezentovanou např. vysokými školami či výzkumnými institucemi a podnikatelskou sférou.

Program ŠKOLICÍ STŘEDISKA (infrastruktura pro rozvoj lidských zdrojů) - cílem je zlepšit podmínky pro rozvoj lidských zdrojů prostřednictvím investic do infrastruktury potřebné pro realizaci, organizaci a řízení vzdělávání. Podniky mohou žádat o dotaci na výstavbu, rekonstrukci, pořízení či vybavení školících center nebo školících místností.

Program NEMOVITOSTI (infrastruktura pro podnikání) - umožňuje získat finanční podporu na přípravu podnikatelských zón, regeneraci nevyužívaných území, rekonstrukci staveb a částečně i na výstavbu nájemných objektů v sektoru zpracovatelského průmyslu a souvisejících služeb.

Služby pro rozvoj podnikání

Na prioritní osu 6 je z fondů EU vyčleněno 239,9 mil. EUR, tj. 7,9 %

OPPI.

Program MARKETING (podpora poradenských služeb) - zaměřen na zvyšování marketingových aktivit malých a středních podniků na zahraničních trzích, dále na podporu účastí výrobních podniků a poskytovatelů služeb na zahraničních veletrzích a výstavách specializovaného charakteru a na podnikatelských misích, pořádaných za účelem prezentace ČR.

Technická pomoc

Na prioritní osu 7 je z fondů EU vyčleněno 89,6 mil. EUR, tj. 2,9 % OPPI.

Jedná se o financování aktivit spojených s řízením programu, např. platy pracovníků zapojených do řízení OPPI, výběr projektů, monitoring projektů a programu, zpracování studií a analýz, publicita programu, podpora schopnosti potenciálních příjemců čerpat finanční prostředky z programu apod. (WWW.STRUKTURALNI-FONDY.CZ)

Podání žádosti

Registrační žádost je podávána elektronickou formou prostřednictvím webové aplikace eAccount. K podání žádosti je nutný elektronický podpis udělený příslušnou certifikační autoritou. V žádosti je požadován pouze zjednodušený rozsah údajů. Formální kontrolou a kontrolou přijatých žádostí je pověřena agentura CzechInvest. Po posouzení žádosti je žadatel vyzván k podání plné žádosti. CzechInvest poskytuje konzultace pro žadatele.

Časový přehled programů Operačního programu Podnikání a inovace, včetně aktuálních výzev a dat pro příjem a ukončení registračních žádostí a příjem a ukončení plných žádostí je uveden v příloze 2.

Tabulka 12 – Přehled dotací OPPI pro Jihočeský kraj

Program	Počet podaných žádostí	Počet zamítnutých a vyřazených žádostí	Počet přiznaných dotací
Prosperita	4	1	3
Reality	6	1	5
Školící střediska	6	4	2
Spolupráce - Klastry	12	5	7
Rozvoj	65	47	18
Marketing	18	4	14
Inovace	18	15	3
Úspory energie	4	2	2
Obnovitelné zdroje energie	17	2	7
Start	66	7	56
Kredit	71	17	54
Celkem	287	105	171

Zdroj:www.czechinvest.org

Výše uvedené údaje v tabulce jsou zjištěny k 17. 2. 2009. Jsou zde uvedeny i programy, které spadaly do Dotačního programu roku 2004 –2006, a to program Kredit a Reality. Na původní program Klastry OPPI (Operační program Průmysl a podnikání) navázal program s názvem Spolupráce OPPI (Operační program Podnikání a inovace). Největší počet zamítnutých žádostí pro Jihočeský kraj je v programu Inovace a Rozvoj. Největší počet přiznaných dotací byl v programu Start.

Zamítnuté a vyřazené žádosti byly především z důvodu nesplnění formálních kritérií. Další důvodem vyřazení žádosti je samovolné odstoupení žadatele od již podané žádosti, nebo nepodání plné žádosti žadatele, která je povinná po podání registrační žádosti, a žadatel je k tomuto úkonu vyzván agenturou CzechInvestem.

7.2 Programy podpory ESF

V programovém období 2007 – 2013 jsou programy umožňující čerpání prostředků z Evropského sociálního fondu rozděleny na:

- Operační program Lidské zdroje a zaměstnanost
- Operační program Vzdělávání pro konkurenceschopnost
- Operační program Praha – Adaptabilita.

7.2.1 Operační program Lidské zdroje a zaměstnanost

Operační program Lidské zdroje a zaměstnanost je zaměřený na snižování nezaměstnanosti prostřednictvím aktivní politiky na trhu práce, profesního vzdělávání, dále na začleňování sociálně vyloučených obyvatel zpět do společnosti, zvyšování kvality veřejné správy a mezinárodní spolupráci v uvedených oblastech.

Operační program Lidské zdroje a zaměstnanost (OP LZZ) spadá mezi víceúčelové tematické operační programy. Je financován především z prostředků cíle Konvergence, ale v oblastech aktivní politiky trhu práce, modernizace veřejné správy a veřejných služeb a mezinárodní spolupráce též z prostředků pro cíl Regionální konkurenceschopnost a zaměstnanost. Způsobilým územím je v těchto oblastech proto také hl. m. Praha.

Z fondů EU je pro OP LZZ vyčleněno celkem 1,84 mld. EUR, to činí přibližně 6,80 % veškerých prostředků určených z fondů EU pro Českou republiku. Z českých veřejných zdrojů má být ještě navíc financování programu navýšeno o dalších 0,32 mld. EUR. (WWW.ESFCR.CZ).

Prioritní osy ESF

Adaptabilita

Na prioritní osu 1 je z fondů EU vyčleněno 525,4 mil. EUR, tj. 28,6 % OP LZZ.

Je zaměřena na předcházení nezaměstnanosti prostřednictvím podpory investic do:

- rozvoje lidských zdrojů ze strany podniků a organizací,
- rozvoje odborných znalostí, kvalifikací a kompetencí zaměstnanců a zaměstnavatelů,
- rozšiřování možností pro uplatňování pružnějších forem zaměstnávání,
- zavádění moderních forem systémů řízení a rozvoje lidských zdrojů.

Aktivní politika trhu práce

Na prioritní osu 2 je z fondů EU vyčleněno 605,8 mil. EUR, tj. 33,0 % OP LZZ.

Je zaměřena na:

- zlepšení přístupu k zaměstnání,
- trvalé začlenění osob hledajících zaměstnání,
- prevenci nezaměstnanosti skupin ohrožených na trhu práce, včetně proaktivních opatření pro předcházení nebo mírnění vyloučení v důsledku zdravotních znevýhodnění,
- zvýšení kvality informačních, poradenských, vzdělávacích, zprostředkovatelských a ostatních služeb poskytovaných institucemi na trhu práce,
- tvorbu systémů pro předvídání změn na trhu práce.

Sociální integrace a rovné příležitosti

Na prioritní osu 3 je z fondů EU vyčleněno 398,6 mil. EUR, tj. 21,7 % OP LZZ.

Je zaměřena především na:

- pomoc osobám ohroženým sociálním vyloučením nebo osobám sociálně vyloučeným formou přímé podpory i formou zvyšování kvality a dostupnosti sociálních služeb,
- opatření vedoucí ke zvyšování zaměstnatelnosti těchto osob,
- prosazování rovných příležitostí žen a mužů na trhu práce,
- opatření směřující k lepší slučitelnosti rodinného a profesního života.

Zvláštní pozornost je v této prioritní ose věnována příslušníkům romských komunit, migrantům a dalším skupinám z odlišného sociokulturního prostředí.

Veřejná správa a veřejné služby

Na prioritní osu 4 je z fondů EU vyčleněno 195,1 mil. EUR, tj. 10,6 % OP LZZ.

Je zaměřena na:

- modernizaci veřejné správy, tj. státní správy a samosprávy, a veřejných služeb,
- řízení a rozvoj lidských zdrojů ve veřejné správě a na straně poskytovatelů veřejných služeb,
- vzdělávání, zlepšování kvality regulace, zavádění moderních nástrojů řízení, komunitní plánování apod.,
- realizaci aktivit a aplikaci nástrojů zvyšujících kvalitu a dostupnost veřejných služeb,
- participaci občanů na místním veřejném životě,
- etické standardy ve veřejné správě včetně omezování prostoru pro korupci.

Mezinárodní spolupráce

Na prioritní osu 5 je z fondů EU vyčleněno 39,0 mil. EUR, tj. 2,1 % OP LZZ.

Je zaměřena zejména na přímou podporu inovací prostřednictvím mezinárodní výměny zkušeností a dovedností, které představují nákladově efektivní způsob pro ověření návrhů politiků. Prostřednictvím mezinárodní spolupráce bude možné zvýšit dopad realizovaných projektů a zefektivnit implementaci Evropského sociálního fondu na místní, regionální a národní úrovni na základě zahrnutí zkušeností, kreditu a odborných znalostí zahraničních partnerů, zvýšení efektivity vynaložených prostředků využitím již vynalezených řešení v zahraničí a umožnění mezinárodního srovnávání a šíření dobré praxe. (WWW.ESFCR.CZ)

Technická pomoc

Na prioritní osu 6 je z fondů EU vyčleněno 73,5 mil. EUR, tj. 4,0 % OP LZZ.

Jedná se o financování aktivit spojených s řízením programu, např. platy pracovníků zapojených do řízení OP VaVpI, výběr projektů, monitoring projektů a programu, zpracování studií a analýz, publicita programu, podpora schopnosti potenciálních příjemců čerpat finanční prostředky z programu apod. (WWW.STRUKTURALNI-FONDY.CZ)

7. 2. 2 Operační program Vzdělávání pro konkurenceschopnost

Operační program Vzdělávání pro konkurenceschopnost (OPVK) je zařazen mezi vícecílové tematické operační programy. Je financován především z prostředků cíle Konvergence, ale v případě projektů vytvářejících systémový rámec celoživotního učení též z prostředků pro cíl Regionální konkurenceschopnost a zaměstnanost a způsobilým územím je v této oblasti proto také hl. m. Praha. Pro OPVK je vyčleněno 1,83 mld. EUR, to činí přibližně 6,8 % veškerých prostředků určených z fondů EU pro Českou republiku. Z českých veřejných zdrojů má být navíc financování programu navýšeno o dalších 0,32 mld. EUR.

Tento program obsahuje 5 prioritních os, rozdělujících operační program na logické celky, a ty jsou dále konkretizovány prostřednictvím tzv. oblastí podpory, které vymezují, jaké typy projektů mohou být v rámci příslušné prioritní osy podpořeny.

Jedná se o osu :

1. Počáteční vzdělávání – týká se zavádění vyučovacích metod, organizačních forem a výukových činností včetně tvorby modulových výukových programů s důrazem na mezipředmětové vazby atd.. Na prioritní osu 1 je z fondů EU vyčleněno 612,1 mil. EUR, tj. 34 % alokace OPVK.

2. Terciální vzdělávání, výzkum a vývoj - jedná se např. o inovaci studijních programů na VOŠ a VŠ v souladu s požadavky znalosti ekonomiky a potřebami trhu práce, zapojení odborníků z praxe, atd.. Na prioritní osu 2 je z fondů EU vyčleněno 626,5 mil. EUR, tj. 35 % alokace OPVK.

3. Další vzdělávání –jedná se např. o jazykové a IT dovednosti, o podporu podnikatelských dovedností, znalostí a dovedností v environmentální oblasti atd.. Na prioritní osu 3 je z fondů EU vyčleněno 289,9 mil. EUR, tj. 16 % alokace OPVK .

4. Systémový rámec celoživotního učení -Na prioritní osu 4 je z fondů EU vyčleněno 227,1 mil. EUR, tj. 12 % alokace OPVK .

5. Technická pomoc -Na prioritní osu 5 je z fondů EU vyčleněno 72,4 mil. EUR, tj. 4 % alokace OPVK .

7. 3 Aktivní politika zaměstnanosti a zákon č. 435/2004 Sb., o zaměstnanosti

Úřad práce ve Strakonici se zabývá Aktivní politikou zaměstnanosti, která se týká všech podniků, včetně malých a středních podniků v okrese Strakonice. Svými finančními podporami v rámci aktivní politiky zaměstnanosti přispívá k tvorbě nových pracovních míst, k vytvoření pracovních míst pro zdravotně postižené. Napomáhá podnikatelským subjektům překlenout časového období při přechodu na nový podnikatelský program, např. částečnou úhradou mezd. Provádí rekvalifikace stávajících zaměstnanců u podnikatelských subjektů v zájmu jejich dalšího pracovního uplatnění. Poskytuje podnikatelským subjektům příspěvek na dopravu zaměstnanců. Nabízí překlenovací příspěvek nově vznikajícím podnikatelským subjektům z řad uchazečů o zaměstnání atd..

Z výsledků dotazníkového průzkumu vyplynulo, že tento druh finanční podpory podnikání je rozšířen a využíván stávajícími i nově začínajícími malými a středními podniky v okrese Strakonice. Z těchto důvodů je následující kapitola věnována tomuto tématu.

Aktivní politiku zaměstnanosti upravují tyto zákony:

- zákon č. 435/2004 Sb., o zaměstnanosti (dále jen „zákon o zaměstnanosti“)
- vyhláška MPSV č. 518/2004 Sb., kterou se provádí zákon č. 435/2004 Sb., o zaměstnanosti (dále jen „prováděcí vyhláška“)
- vyhláška MPSV č. 519/2004 Sb., o rekvalifikaci uchazečů o zaměstnání a zájemců o zaměstnání a o rekvalifikaci zaměstnanců
- nařízení vlády č. 515/2004 Sb. o hmotné podpoře na vytváření pracovních míst a hmotné podpoře rekvalifikace nebo školení zaměstnanců v rámci investičních pobídek.

Aktivní politika zaměstnanosti úřadu práce je v současné době hrazena ze dvou zdrojů. Je to ze státního rozpočtu České republiky a z fondů Evropské unie konkrétně z Evropského sociálního fondu Operační program Lidské zdroje a zaměstnanost (ESF OP LZZ).

Mezi nástroje aktivní politiky zaměstnanosti patří:

- a) rekvalifikace
- b) investiční pobídky
- c) veřejně prospěšné práce
- d) společensky účelná pracovní místa
- e) překlenovací příspěvek
- f) příspěvek na dopravu zaměstnanců
- g) příspěvek na zapracování
- h) příspěvek při přechodu na nový podnikatelský program

Součástí aktivní politiky zaměstnanosti je i poradenství a cílené programy k řešení zaměstnanosti.

Veškeré číselné údaje obsažené v kapitole: Aktivní politika zaměstnanosti a zákon č. 435/2004 Sb., o zaměstnanosti jsou údaje týkající se okresu Strakonice a byly získány od Úřadu práce ve Strakonici. Jedná se o souhrnné údaje, neboť nelze přesně specifikovat ani číselně vyjádřit v jakém rozsahu byla tato forma podpory poskytnuta výhradně malým a středním podnikům. Takovéto rozdělení úřad práce neviduje a nelze z dostupných údajů tento druh informací získat.

Tabulka 13 – Vynaložené prostředky na aktivní politiku zaměstnanosti v okrese Strakonice

Nástroje aktivní politiky zaměstnanosti za - v tis. Kč	rok 2004	rok 2005	rok 2006	rok 2007	rok 2008
Společensky účelná pracovní místa u zaměstnavatelů - na zřízení	375	145	140	330	70
- vyhrazená (mzdy)	4 160	4 671	5 698	8 449	3 133
- OP ESF LZZ vyhrazené SÚPM					141
Společensky účel. prac. místa - SVČ uchazečů	2 319	1 390	1 938	2 162	845
Překlenovací příspěvek - SVČ	86	213	298	416	257
Absolventská praxe a kvalifikace mladistvých	1 717	456	-	-	-
Podpora zaměstnanosti ZP občanů –					
- vytvoření	2 124	1 275	1 792	-	680
- provoz	1 625	1 969	2 327	1 830	1043
- př. k pr. v CHD, v rám.pr.reh.	-	-	-	-	14
Rekvalifikační programy (vč.stáží do roku 2004)	1 100	1 333	1 128	1 123	241
Veřejně prospěšné práce	2 624	3 799	5 255	6 279	742
Operační program LZZ – VPP I.	-	-	-	-	2520
Operační program ESF LZZ	-	-	-	-	523
Ostatní programy podpory zam. (přísp. při přechodu na nový podnik. program, cílené programy)	-	52	211	-	0
Bilančně diagnostické služby zajišť. externě, úhr.nákl.uch. nebo os. se ZP spoj. s podporou	-	108	61	-	10
Celkem	16 130	15 411	18 848	20 589	15 219
Ostatní (propagační mater., expertizy, posudky apod.)	24	16	17	22	21
Převod do rezervních fondů	320	1 529	1 095	250	0
Celkové výdaje na zabezpečení APZ	16 474	16 956	19 960	20 861	15 240
Informace - Příspěvek na podporu zaměstnávání osob se ZP dle § 78 zákona o zaměstnanosti	1 027	2 001	3 224	3 724	3 918

Zdroj: Úřad práce Strakonice

Je patrný nárůst celkově vynaložených peněžních prostředků v jednotlivých letech na aktivní politiku zaměstnanosti. Ve srovnání roku 2004 a roku 2007 se jedná téměř o 4 mil. Kč, přičemž největší částky byly určeny na společensky účelná pracovní místa. V roce 2008 došlo k výraznému poklesu ve vynaložených prostředcích na aktivní

politiku zaměstnanosti a navýšení čerpání z Operačního programu Lidské zdroje a zaměstnanost Evropské unie především v oblasti veřejně prospěšných prací.

Celková částka vynaložená na aktivní politiku zaměstnanosti byla pro rok 2008 vyčerpána ve výši 15 240 tis. Kč. Rozpočet byl navýšen na 23 262 tis. Kč díky operačním programům Evropského sociálního fondu. Nevyčerpané finanční prostředky jsou vázány na Operační program lidské zdroje a zaměstnanost, jehož realizace je do roku 2013.

Rekvalifikace

Rekvalifikace se uskutečňuje formou vzdělávání ve:

- vzdělávacích programech dalšího profesního vzdělávání,
- speciálních programech k získání konkrétní pracovní dovednosti,
- vzdělávacích aktivitách v rámci mezinárodních programů,
- vzdělávacích programech určených pro uchazeče o zaměstnání, kterým se věnuje zvýšená pozornost při zprostředkování podle § 33 zákona o zaměstnanosti,
- ve školních vzdělávacích programech pro střední vzdělávání v rámci soustavy oboru vzdělávání,
- jiných vzdělávacích aktivitách, které směřují k získání nové kvalifikace nebo rozšíření stávající.

Rekvalifikace může být na základě dohody s úřadem práce prováděna i u zaměstnavatele v zájmu dalšího pracovního uplatnění jeho zaměstnanců. Zaměstnavateli, který provádí rekvalifikaci svých zaměstnanců, nebo rekvalifikačnímu zařízení, které pro zaměstnavatele tuto činnost zajišťuje, mohou být plně nebo částečně hrazeny náklady rekvalifikace zaměstnanců (WWW.MPSV.CZ).

V roce 2007 bylo na rekvalifikační kurzy zařazeno dvakrát více uchazečů o zaměstnání než v následujícím roce. V roce 2008 bylo na rekvalifikační programy v rámci působnosti Úřadu práce Strakonice zařazeno 219 uchazečů o zaměstnání. Největší skupinu rekvalifikovaných osob tvoří ženy, a to více než 50 %.

Tabulka 14 – Přehled počtu rekvalifikací

Ukazatel	Rok 2007	Rok 2008
<i>rekvalifikace</i>		
Počet uchazečů zařazených do rekvalifikací celkem	461	219
Z toho: ženy	262	131
absolventi škol a mladiství	26	9
OZP	53	33
Rekvalifikaci ukončilo celkem	423	213
Z toho úspěšně	407	209
Počet zájemců zařazených do rekvalifikací	25	30
Rekvalifikaci ukončilo celkem	25	30
Z toho úspěšně	25	29
Počet zaměstnavatelů	3	1
Počet zaměstnanců zařazených do rekvalifikací	3	1
Rekvalifikaci ukončilo celkem	3	1
Z toho úspěšně	3	1

Zdroj: Úřad práce Strakonice

Je patrný pokles počtu uchazečů zařazených do rekvalifikací. Počet uchazečů, kteří úspěšně dokončili rekvalifikaci není shodný s počtem uchazečů, kteří ji zahájili. Umístitelnost uchazečů o zaměstnání po rekvalifikaci je pouhých 25,5 % z celkového počtu osob zahajujících rekvalifikaci.

Tabulka 15 – Vybrané druhy rekvalifikací v jednotlivých letech a počet osob

Druh rekvalifikace	Počet rekvalifikovaných v roce 2006	Počet rekvalifikovaných v roce 2007	Počet osob rekvalifikovaných v roce 2008
Základy obsluhy PC	121	101	69
svářeč	18	17	15
Pracovník sociální péče	0	38	22
Projektový manažer	3	0	8
Řidičský průkaz typu „C“	6	7	10
Řidičský průkaz typu „E“	2	2	7
Obsluha manipulačního vozíku	5	2	3
Pedikúra, manikúra	2	3	3

Zdroj: Úřad práce Strakonice

Ve všech sledovaných letech byl největší zájem o prováděnou rekvalifikaci se zaměřením na základy obsluhy PC.

V roce 2006 nebyla prováděna rekvalifikace v oblasti jeřábník, vazač, obsluha zemních a stavebních strojů.

V roce 2007 neprojeví uchazeči zájem o rekvalifikaci se zaměřením na kuchaře, cukráře, obsluhu stavebních strojů. Velký zájem byl projeven o zaměření na poradce pro evropské fondy s celkovým počtem 15 uchazečů.

V roce 2008 nebyl projeven zájem o rekvalifikaci zaměřenou na obsluhu stavebních strojů, úpravu psů, maséra, základy podnikání a tvorbu webových stránek. Vynaložené finanční prostředky na úhrady nákladů na rekvalifikační programy v roce 2008 činily 1 241 112,- Kč.

Investiční pobídky

- hmotná podpora tvorby nových pracovních míst a rekvalifikace zaměstnanců u investičních pobídek poskytovaných na základě zák. č. 72/200 Sb., o investičních pobídkách a změně některých zákonů v platném znění
- dotace na rekvalifikace zaměstnanců podle „Rámcového programu pro podporu vzniku a rozšíření technologických center a center strategických služeb“ (WWW.MPSV.CZ).

Veřejně prospěšné práce

Veřejně prospěšné práce jsou časově omezené pracovní příležitosti, vytvořené především pro obtížně umístitelné a dlouhodobě nezaměstnané uchazeče o zaměstnání evidované ÚP.

Tato místa vytváří zaměstnavatel na základě písemné dohody s úřadem práce ke krátkodobému pracovnímu umístění uchazeče o zaměstnání, nejdéle však na dobu dvanácti po sobě následujících měsíců ode dne sjednaného nástupu uchazeče o zaměstnání do pracovního poměru.

Finanční příspěvek na úhradu mzdových nákladů zaměstnance, který byl veden v evidenci ÚP, na takto vytvořeném místě může být zaměstnavateli poskytován až do výše skutečných mzdových nákladů, včetně sociálního a zdravotního pojištění (PORTAL.MPSV.CZ).

Pracovní místa vytvořená tímto způsobem jsou obsazována především uchazeči o zaměstnání z prioritních skupin nezaměstnaných, tj. dlouhodobě evidovaných uchazečů, osob se zdravotním postižením, žen pečujících o děti do 15 let věku, uchazečů ve vyšší věkové kategorii nad 50 let, uchazečů se základní vzděláním a také uchazečů žijících v obcích s nedostatečným dopravním spojením a vyšší nezaměstnaností (WWW.MPSV.CZ).

**Tabulka 16 – Počet pracovníků umístěných na veřejně prospěšné práce
v jednotlivých letech**

počet umístěn. uchazečů	rok 2001	rok 2002	rok 2003	rok 2004	rok 2005	rok 2006	rok 2007	rok 2008
VPP	157	105	99	75	102	103	96	50
ESF - OP RLZ a OP LZZ								49

Zdroj: Úřad práce Strakonice

Počet pracovníků umístěných na veřejně prospěšné práce klesá, přesto vynaložené náklady na vytvoření pracovních míst rostou.. Největší nárůst byl v roce 2001 a 2002. Pokles umístěných pracovníků je mimo jiné také zapříčiněný negativními zkušenostmi zaměstnavatelů s těmito zaměstnanci. Jedná se především o nekvalifikované pracovníky, vykonávající úklid města, dále o uchazeče umisťované na pozice pečovatele, údržbáře, sanitáře, řidiče atd.

Celková vyplacená částka na veřejně prospěšné práce vytvořené Úřadem práce ve Strakonících činila v roce 2008 z volných prostředků 4 742 297,- Kč a z prostředků Evropského sociálního fondu 3 042 785,- Kč.

Částka vyplacená v roce 2007 činila 6 279 043,-Kč (včetně závazků z minulého roku 2 938 113,-Kč)

V roce 2006 byla vyplacená částka na veřejně prospěšné práce v celkové výši 5 255 328,-Kč(včetně závazků z minulého roku 2 004 308,-Kč).

Společensky účelná pracovní místa

Jedná se o pracovní místa, která zaměstnavatel zřizuje nebo vyhrazuje na základě písemné dohody s úřadem práce (ÚP) na dobu sjednanou v dohodě a jsou obsazována uchazeči evidovanými úřadem práce, kterým nelze zajistit jiným způsobem pracovní uplatnění, i je to nově zřízené pracovní místo pro uchazeče o zaměstnání evidovaných na úřadu práce, který začnou vykonávat samostatně výdělečnou činnost.

Na příspěvek k úhradě nákladů pro zřízení nebo vyhrazení společensky účelného pracovního místa (SÚPM) není právní nárok. Úřad práce jej může poskytnout ve formě:

- návratného příspěvku,
- příspěvku na úhradu úroků z úvěrů,
- jiného účelově určeného příspěvku,
- částečné nebo plné úhrady vyplacených mzdových nákladů včetně pojistného na sociální zabezpečení a příspěvku na státní politiku zaměstnanosti (PORTAL.MPSV.CZ).

Tabulka 17 – Společensky účelná pracovní místa

SÚPM	rok 2002	rok 2003	rok 2004	rok 2005	rok 2006	rok 2007	rok 2008
počet umístěných uchazečů na SÚPM vyhrazená, zřízení	78	122	181	185	246	177	78
počet umístěných uchazečů na SÚPM pro výkon SVČ	44	62	68	42	55	65	33

Zdroj: Úřad práce Strakonice

Od roku 2006 klesá počet společensky účelných pracovních míst, přesto, že 29 % finančních prostředků, které byla vynaloženy na APZ, bylo poskytnuto na zřízení a vyhrazení společensky účelných pracovních míst. Celkem v roce 2008 ve výši 4 446 000,-Kč (141 tis. Kč z Operačního programu Lidské zdroje a zaměstnanost), v roce 2007 ve výši 10 941 066,-Kč s podílem 35% z celkové aktivní politiky zaměstnanosti za rok 2007. V roce 2006 ve výši 8 073 617,-Kč ve výši 35% z aktivní politiky zaměstnanosti za rok 2006.

Překlenovací příspěvek

Uchazečům o zaměstnání, kteří zřídí SÚPM po dohodě s úřadem práce za účelem výkonu samostatné výdělečné činnosti (§113 odst.1 zákona o zaměstnanosti), může úřad práce poskytnout i překlenovací příspěvek (§114 zákona o zaměstnanosti).

Překlenovací příspěvek byl poskytnut ve sledovaném okrese 45 osobám v roce 2006, v roce 2007 – 59 osobám a v roce 2008 – 34 osobám v celkové výši 257 000,- Kč.

V roce 2008 se jednalo o poskytnutí překlenovacího příspěvku na tyto druhy podnikání: účetnictví, kadeřnictví, šití, stavební práce, zámečnictví, malířství, pedikúra, manikúra, zednictví, maloobchod, výkup druhotných surovin, zpracování dřeva, cestovní agentura, elektro opravy, projektování staveb, stříhání psů, zprostředkování obchodu a služeb, svařování .

V roce 2007 byl poskytnut překlenovací příspěvek především na tyto druhy podnikání: truhlářství, specializovaný maloobchod, tesařství, přípravné práce pro stavby, hostinská činnost, vodoinstalatérství - topenářství, zprostředkování obchodu.

V roce 2007 byl schválen a vyplacen tento příspěvek celkem 59 žadatelům v celkové výši 415 698,-Kč.

V roce 2006 byl příspěvek schválen a vyplacen celkem 45 žadatelům v částce 298 350,-Kč. Jednalo se o tyto druhy činnosti: specializovaný maloobchod, výuka jazyků, vodoinstalatérství – topenářství, kosmetické služby, zednictví, montáž suchých staveb, realitní činnost, grafické a kreslířské práce.

Příspěvek na dopravu zaměstnanců

Příspěvek na dopravu zaměstnanců může úřad práce poskytnout zaměstnavateli, který zajistí každodenní dopravu svých zaměstnanců do a ze zaměstnání v případech, kdy hromadnými dopravními prostředky prokazatelně není provozována doprava vůbec nebo v rozsahu neodpovídajícím potřebám zaměstnavatele. Při poskytování příspěvku na dopravu není rozhodující, zda zaměstnavatel zabezpečuje dopravu sám nebo prostřednictvím sjednaného soukromého dopravce (PORTAL.MPSV.CZ).

Úřad práce Strakonice ve sledovaných letech neposkytoval žádné finanční prostředky na tento program pro malé a střední podniky.

Příspěvek při přechodu na nový podnikatelský program

Příspěvek je určen zaměstnavateli, který přechází na nový výrobní program a nemůže pro své zaměstnance zabezpečit práci v rozsahu stanovené týdenní pracovní doby.

Přechodem na nový podnikatelský program se rozumí taková změna výroby nebo poskytování služeb, při které dochází k zásadním technologickým změnám, nebo změna předmětu podnikání zapsaná v obchodním rejstříku nebo v živnostenském oprávnění.

Příspěvek lze poskytovat na částečnou úhradu náhrady mzdy maximálně po dobu 6 měsíců, která zaměstnancům přísluší podle pracovněprávních předpisů. Měsíční příspěvek na jednoho zaměstnance může činit maximálně polovinu minimální mzdy (PORTAL.MPSV.CZ).

Úřad práce Strakonice ve sledovaných letech neposkytoval žádné finanční prostředky na tento program pro malé a střední podniky.

Opatření APZ na podporu zaměstnávání osob se zdravotním postižením

Chráněné pracovní místo (CHPM) je pracovní místo, které vytvořil zaměstnavatel pro osobu se zdravotním postižením na základě písemné dohody s úřadem práce. Může se jednat i o CHPM v domácnostech osob se zdravotním postižením. Úřad práce může uzavřít dohodu o poskytnutí příspěvku na vytvoření CHPM i s osobou se zdravotním postižením, která se rozhodne vykonávat samostatnou výdělečnou činnost. CHPM musí zaměstnavatel provozovat minimálně 24 měsíců. Na základě písemné dohody může úřad práce na takto vytvořená místa poskytnout zaměstnavateli příspěvek na částečnou úhradu provozních nákladů. Maximální výše

příspěvků je stanovena § 75 zákona o zaměstnanosti. Na poskytnutí příspěvků není právní nárok.

Chráněná pracovní dílna (CHPD) je pracoviště zaměstnavatele, ve kterém pracuje v průměrném přepočteném stavu nejméně 60% zaměstnanců se zdravotním postižením a které bylo vymezeno na základě dohody s úřadem práce. CHPD musí být přizpůsobená pro zaměstnávání osob se zdravotním postižením z hlediska jejich specifických potřeb, např. z hlediska architektonických bariér, sociálního zařízení atd. CHPD musí zaměstnavatel provozovat minimálně 24 měsíců. Na základě písemné dohody může úřad práce poskytnout příspěvek na částečnou úhradu provozních nákladů CHPD. Maximální výše příspěvků je stanovena § 76 zákona o zaměstnanosti. Na poskytnutí příspěvků není právní nárok (PORTAL.MPSV.CZ).

Umisťování osob se zdravotním postižením na trhu práce je dlouhodobě velmi obtížné, zejména z důvodu nedostatečného počtu pracovních míst, které jsou pro tyto zaměstnance na trhu práce k dispozici. Důležitým faktorem malého zájmu zaměstnavatelů o tyto zaměstnance je ve velmi malé motivace zaměstnavatelů státem. Proto je také tato skupina nezaměstnaných prioritně finančně podporována v rámci nástrojů aktivní politiky zaměstnanosti.

Tabulka 18 – Umístění osob se zdravotním postižením v jednotlivých letech

ROK	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008
CHPM	-	-	-	-	2	5	1	2
CHPD a pracoviště	27	16	11	59	51	44	16	17
CHPM - SVČ	-	3	-	2	2	2	-	-
celkem	27	19	11	61	55	51	17	19

Zdroj: Úřad práce Strakonice

V průběhu roku 2008 došlo k vytvoření 10 nových pracovních míst v chráněných dílnách a pracovištích a tímto došlo k umístění 7 osob se ZP. V tomto období byla vynaložena částka 1 737 309,-Kč na tento druh podpory Úřadem práce ve Strakonici. Další prostředky, které nejsou hrazeny z finančních prostředků aktivní politiky zaměstnanosti, byly poskytnuty ve výši 3 917 610,-Kč úřadem práce.

8. Návrh opatření na zlepšení čerpání programů podpory malého a středního podnikání

Při zjišťování podkladů pro zpracování diplomové práce bylo zjištěno, že podnikatelská veřejnost je především nedostatečně informována o možnostech získávání podpory svého podnikání.

Dle dotazníkového šetření bylo zjištěno, že převážná většina sledované podnikatelské veřejnosti nevyužila během své podnikatelské činnosti možnosti získání finanční, materiální ani informační podpory svého podnikání od vládních nebo nevládních organizací. Dále tato většina nezná význam zkratky OPPI, nevyužívá nabízených služeb Oblastní kanceláře Jihočeské hospodářské komory ve Strakonicih ani jiných institucí a často ani nevyužívá možnosti získávání informací z různých jiných dostupných zdrojů.

Hlavní problém malého a středního podnikání lze tedy spatřovat v nedostatečné informovanosti, v nedostatečné komunikaci jednotlivých subjektů a izolovanosti některých podniků. Některé podniky ani nehledají možnosti zlepšení svého podnikání a podnikají dle zasetých zvyklostí.

Z uvedeného vyplývá, že by se v této oblasti měla zvýšit informovanost podnikatelských subjektů. Měla by být provedena masivní reklama o možnostech podpory malého a středního podnikání ve sdělovacích prostředcích (televizi, rádiu, tisku), reklama out of home neboli venkovní reklama (reklamní stěny, informační a navigační tabule, billboard, bigboard nebo reklama na dopravních prostředcích), na webových stránkách. Chybí zde totiž možnost oslovení subjektů odbornými pracovníky, orientujícími se v dané problematice. Jednou z možností je také oslovení jednotlivých subjektů pomocí elektronické pošty.

Velký problém lze také spatřovat v náročné administrativě, která zabírá mnoho času malým a středním podnikům. Nevýhodou je neznalost subjektů toho, že je možno požádat o radu na různých institucích ohledně čerpání podpory svého podnikání.

Subjekty často ani nevědí o informačních portálech, o existenci firem, které se specializují na zpracování projektů a administrativu, které jsou nezbytné pro čerpání podpory.

Snadnější způsob získávání nových informací a efektivnější výměnu zkušeností mezi jednotlivými podniky lze spatřovat také v kooperaci jednotlivých firem.

Návrhy na zlepšení:

1. *zvýšení a zlepšení informovanosti malých a středních podnikatelů* – je potřebná rozsáhlá informační kampaň prostřednictvím sdělovacích prostředků, out of home, větší informovanost subjektů při návštěvě kontaktních míst jednotlivých institucí, rozesílání informací elektronickou poštou;
2. *zjednodušení administrativy pro malé a střední podniky* – týkající se jak stávající agendy, kterou jsou povinny tyto podniky vést a která jim zabírá velké množství času, tak i zpracování žádostí o jednotlivé podpory a jejich vyřizování;
3. *osobní kontakt vyškolených pracovníků, znajících problematiku podpory podnikání* – formou konzultace a poradenství;
4. *kooperace mezi podniky se stejným nebo obdobným předmětem podnikání* – kooperace vymezuje spolupráci mezi dvěma nebo více hospodářsky samostatnými podniky, prostřednictvím smluv, podniky zůstávají právně a hospodářsky samostatné, vzájemná kooperace mezi malými a středními podniky může vést k rozvoji firem, zlepšení informovanosti, k zvýšení jejich konkurenceschopnosti a tím k získání výhodnějšího postavení na trhu oproti jiným, větším firmám;
5. *zlepšení spolupráce malých a středních podniků s hospodářskou komorou.*

9. Závěr

Cílem diplomové práce bylo analyzovat podporu malého a středního podnikání v okrese Strakonice. Malé a střední podnikání má nezastupitelnou úlohu ve všech ekonomikách v celosvětovém měřítku, a to jak svým podílem na tvorbě hrubého domácího produktu, na výkonech a přidané hodnotě, tak i v nemalé míře na zaměstnanosti v jednotlivých ekonomikách.

Strakonický okres se nachází v Jihočeském kraji. Po rozpadu velkých podniků začaly vznikat nové podnikatelské subjekty, a to zejména se zaměřením na strojírenskou a textilní výrobu, obchod, služby a pohostinství. Přes strukturální změny a počínající dopady hospodářské krize i nadále zůstává okres Strakonice okresem průmyslově zemědělským. Mezi slabé stránky okresu lze zařadit zaměření současných výrobních závodů, specializujících se na výrobu pro automobilový průmysl. V současné době dochází k většímu propouštění pracovníků zaměstnaných v těchto závodech, k odchodu mladých pracovníků do velkých měst převážně ve Středočeském kraji. Je nedostatek vhodných investorů atd.. Příležitosti tohoto okresu lze spatřovat mimo jiné ve zvýšení podílu ekologického zemědělství, v rozvoji a zvyšování kvality rekreačních oblastí.

Jihočeský kraj dlouhodobě vykazuje nižší míru nezaměstnanosti oproti celorepublikovému průměru. Registrovaná míra nezaměstnanosti v roce 2008 v České republice byla 5,96 % , při čemž Jihočeský kraj dosáhl nižší hodnoty - konkrétně 4,83 %. Na přelomu roku se situace na trhu práce v Jihočeském kraji zhoršila. Vykazovaná míra nezaměstnanosti v Jihočeském kraji vzrostla z 4,47 % v roce 2007 na 4,83 % v roce 2008. Se vzrůstající nezaměstnaností dochází také k úbytku volných pracovních míst. Ve srovnání ledna roku 2008 a ledna roku 2009 ubylo téměř o polovinu nabízených pracovních míst na úřadech práce v Jihočeském kraji. Registrovaná míra nezaměstnanosti v okrese Strakonice dosahovala v prosinci 2008 hodnoty 5,82 %.

Podpora malého a středního podnikání může být poskytována formou informační, finanční a materiálové. Z výsledků dotazníkového šetření vyplynulo,

že největší část finanční podpory malého a středního podnikání byla do současné doby čerpána ze zdrojů Úřadu práce ve Strakonici. Jedná se o aktivní politiku zaměstnanosti. Tato politika je realizována z programů podpory podnikání Ministerstva práce a sociálních věcí, ve spolupráci s Ministerstvem průmyslu a obchodu České republiky a agenturou CzechInvest. Jedná se především o investiční pobídky (podporu tvorby nových pracovních míst a podporu školení a rekvalifikace zaměstnanců), rámcový program na podporu rozvoje technologických center a strategických služeb (poskytuje částečnou úhradu nákladů na školení a rekvalifikaci zaměstnanců u nově vytvořených míst) a program pro podporu tvorby nových pracovních míst.

Pouhé 1 % respondentů uvedlo, že mu byla přiznána podpora z finančních prostředků operačních programů Evropské unie. Operační programy si dojednávají každá členská země Evropské unie s Evropskou komisí a jsou zprostředkujícím mezistupněm mezi třemi hlavními evropskými fondy - Evropským fondem regionálního rozvoje, Evropským sociálním fondem a Fondem soudržnosti. Česká republika si vyjednala pro období 2007 – 2013 celkem 26 operačních programů, směřujících k naplnění třech základních cílů politiky hospodářské a sociální soudržnosti Evropské unie, kterými jsou Konvergence, Regionální konkurenceschopnost a zaměstnanost a Evropské územní spolupráce.

Klíčová podpora malého a středního podnikání je v České republice financována ze dvou zdrojů, ze zdrojů státního rozpočtu České republiky a z operačních programů Evropské unie. Pro malé a střední podniky je jeden z nejvýznamnějších operačních programů Podnikání a inovace pro období 2007 – 2013, který je také často označován jen OPPI 2007 – 2013. Operační program je zaměřený na podporu rozvoje podnikatelského prostředí a dále na podporu přenosu výsledků výzkumu a vývoje do podnikatelské praxe. Podporuje vznik nových a rozvoj stávajících firem, jejich inovační potenciál a využívání moderních technologií a obnovitelných zdrojů energie. Z fondů Evropské unie je pro něj vyčleněno 3,04 mld. EUR. Operační program Podnikání a inovace pro období 2007 – 2013 je z 85 % financován ze strukturálních fondů Evropské unie a z 15 % ze státního rozpočtu České republiky. Finanční prostředky jsou vypláceny ve formě nevratných dotací, zvýhodněných úvěrů a záruk.

Mezi podpory podnikání poskytované vládními organizacemi se řadí také záruky za bankovní úvěry, za leasing a návrhy na účast v obchodní veřejné soutěži, příspěvky na úhradu úroků z bankovních úvěrů, úvěry se sníženou úrokovou sazbou, návratné finanční výpomoci, příspěvky a dotace.

Výsledkem dotazníkového šetření je zjištění, že celých 77 % respondentů nevyužilo žádné možnosti podpory svého podnikání. Tuto skutečnost lze přiřadit velmi malé informovanosti respondentů a jejich obavě z náročné administrativy, která souvisí se zpracováním žádosti. Převážná část respondentů neznala význam zkratky OPPI. Vzhledem k tomu, že většina respondentů v dotazníkovém šetření uvedla, že přednostně jako zdroj informací využívá internet, se jako optimální jeví přímý elektronický kontakt se subjekty, např. zasíláním nových aktuálních monitoringů dotačních titulů a programových příležitostí s uvedenými kontakty odpovědných pracovníků. Popřípadě lze využít možnost osobní nebo telefonické konzultace s pracovníky zabývajícími se touto problematikou. Další formou oslovení respondentů je možnost využití venkovní reklamy, tzv. out of home, například použitím reklamních stěn, informačních a navigačních tabulí, billboard, bigboardů nebo reklamou na dopravních prostředcích s odkazy na místo s podrobnějšími informacemi. Důležité je také zlepšení spolupráce malých a středních podniků s hospodářskou komorou.

Malé a střední podnikání vytváří zdravé podnikatelské prostředí, napomáhá rychlejšímu rozvoji regionu, zvyšuje dynamiku trhu a je stabilizujícím prvkem ekonomického systému. Ale současně je toto podnikání během ekonomické krize ohroženo více než jiné, velké podniky. Evropská unie si je vědoma velkého významu malého a středního podnikání v ekonomice, a proto se snaží o zvyšování podpory tohoto podnikání. Snahou Evropské unie je, aby se nejednalo pouze o finanční podporu malého a středního podnikání, ale hlavně o zlepšování podmínek administrativního a institucionálního prostředí pro podnikání a vytvoření celkové atmosféry ve společnosti, která by byla maximálně příznivá pro podnikatelský rozvoj.

10. Summary

The target of the thesis was to analyze the support of small and middle enterprises (SMEs) in Strakonice region. SMEs has the unsustitutable role in all economics in worlwide measure. It is not only because of their share on GDP creation, outputs and value added creation, but also on employment in each economy.

The support of SMEs can be provided by information, financial or material form. From the results of questionaries searching followed up, that the biggest part of financial support of SMEs till today was draw from recources of Labour Office Strakonice, mainly from active employment policy. Active employment policy is realized by bussiness support programm by the Ministry of Labour and Social Affairs in cooperation with the Ministry of Industry and Commerce and the Czech Invest Agency. There are mainly the investment encouragements (supporting the creation of new labour positions, supporting the training and staff re-qualifications), framing programm for supporting the technological centres development and strategic services development (provides partial cost – reimbursement for staff training and re-qualification by creation of new positions) and programm for supporting creation the new job positions.

In regard of majority using of internet sources by respondents I would suggest choosing the direct electronical contact with subjects. For example by sending the new actual monitorings of support titles and programm opportunities which include contacts to responsible employees. Such as the possibility of personal and phone consultation. The next form of respondent asking is the possibility of using an advertisement „out of home“.

Key words: small and middle enterprises (SMEs), active employment policy, operational programm for business and inovation.

11. Přehled použitých zdrojů

Literární zdroje

1. Veber, J., Srpová, J., a kol. *Podnikání malé a střední firmy*, Grada Publishing,a.s., 2005, 21,22,23,25 - 28 s., ISBN 80-247-1069-2
2. Příloha I k Nařízení Komise č. 364/2004, kterým je novelizováno Nařízení Komise č. 70/2001 ze dne 12. ledna 2001 o použití článků 87 a 88 Smlouvy o ES u státní podpory malého a středního podnikání, v platném znění.
3. Zákon č. 47/2002 Sb., o podpoře malého a středního podnikání, v aktuálním znění, Sbírka zákonů
4. Bednářová, D., Parmová, D. *Malé a střední podnikání*, Jihočeská univerzita v Českých Budějovicích, 2003, 1, 4, 5, 8, 9, 16, 17 s., ISBN 80-7040-625-9
5. Veber, J., Srpová, J., a kol. *Podnikání malé a střední firmy*, Grada Publishing,a.s., 2008, ISBN 978-80-247-2409-6
6. Buchtová, B., a kol. *Nezaměstnanost psychologický, ekonomický a sociální problém*, Grada Publishing, a.s.,2002, ISBN 80-247-9006-8
7. Mareš, P., *Nezaměstnanost jako sociální problém*, Sociologické nakladatelství, Praha, 1998,s. 120, ISBN 80-901424-9-4
8. Ministerstvo práce a sociálních věcí ČR, Analýza vývoje zaměstnanosti a nezaměstnanosti v roce 2007, č.j. 2008/16318-413
9. Ministerstvo práce a sociálních věcí ČR, Analýza vývoje zaměstnanosti a nezaměstnanosti v 1. pol. 2008, č.j. 2008/66351-413
10. Ministerstvo práce a sociálních věcí ČR, Analýza vývoje zaměstnanosti a nezaměstnanosti v roce 2008, č.j. 2009/12411-413
11. Průvodce fondy EU, Odbor vnějších vztahů MMR ČR, 2004, str. 14
12. Ledenický, V., Slavík, Š., Vaněk, J. *Řízení malých a středních podniků*, Slezská univerzita v Opavě, 2002, ISBN 80-7248-173-8
13. Ledenický, V., Vaněk., J. *Kooperační struktury malých a středních podniků*, Slezská univerzita v Opavě, 2004, ISBN 80-7248-259-9
14. Koubek, J. *Personální práce malých a středních podniků*, Grada Publishing,a.s., 2007, ISBN 978-80-247-2202-3

Internetové zdroje

15. Nařízení Evropského parlamentu a rady(ES) č. 1784/1999, [online], 1999 [1.12.2008]. Dostupné na WWW <www.sfcd.cpkp.cz>
http://www.sfcd.cpkp.cz/SF/doc/es1783_1999.doc
16. Wikipedia: internetová encyklopedie [online], 2007 [29.10.2008]. Dostupné na WWW <www.cs.wikipedia.org>
<http://cs.wikipedia.org/wiki/NUTS>
17. Evropský sociální fond: Interní materiály [online], 2008 [3.11.2008,14.2.2009]. Dostupné na WWW < www.esfcr.cz>
<http://www.esfcr.cz/clanek.php?lg=1&id=8>
<http://www.esfcr.cz/07-13/oplzz/prioritni-osy>
18. Integrovaný portál Ministerstva práce a sociálních věcí: Interní materiály [online], 2008 [18.1.2009]. Dostupné na WWW <www.portal.mpsv.cz>
<http://portal.mpsv.cz/sz/zamest/dotace/apz>
19. Integrovaný portál Ministerstva práce a sociálních věcí - Úřad práce ve Strakonicih: Interní materiály [online], 2008 [20.1.2009,15.3.2009]. Dostupné na WWW < www. portal.mpsv.cz/sz/local/st_info>
http://portal.mpsv.cz/sz/local/st_info/sz/zpravy/2008/2008_pololetni_zprava.doc
http://portal.mpsv.cz/sz/local/st_info/sz/zpravy/2008/2008_rocni_zprava.pdf
20. Fondy Evropské unie: Interní materiály [online], 2009 [3.2.2009]. Dostupné na WWW <www.strukturalni-fondy.cz>
<http://www.strukturalni-fondy.cz/oppi>
21. Businessinfo: Interní materiály [online], 2009 [4.2.2009]. Dostupné na WWW <www.businessinfo.cz>
<http://www.businessinfo.cz/cz/rubrika/oppi/1001605/>
22. Finance: Interní materiály [online], 2009 [5.2.2009]. Dostupné na WWW <www.finance.cz>
<http://www.finance.cz/evropska-unie/informace/financovani/evropska-unie-financovani-2007-2013-cil-1-a-2/>

23. Ministerstvo průmyslu a obchodu: Interní materiály [online], 2009 [14.2.2009]. Dostupné na WWW <www.mpo.cz>
<http://www.mpo.cz/dokument42710.html>
24. Czechinvest: Interní materiály [online], 2008 [17.2.2009]. Dostupné na WWW <www.czechinvest.cz >
http://isop.czechinvest.org/isop_opp/WebViewstupy/stat_cerp_dotaci_z_OPPP.aspx
25. Český statistický úřad: Interní materiály [online], 2008 [2.2.2009, 20.2.2009]. Dostupné na WWW <www.czso.cz >
http://vdb.czso.cz/vdbvo/tabdetail.jsp?cislotab=VSPPS+507_1&kapitola_id=15
[http://www.czso.cz/csu/csu.nsf/i/tab_casova_rada_zakladnich_ukazetelu_vsps/\\$File/czam020209cr.xls](http://www.czso.cz/csu/csu.nsf/i/tab_casova_rada_zakladnich_ukazetelu_vsps/$File/czam020209cr.xls)
26. Český statistický úřad – České Budějovice: Interní materiály [online], 2008 [10.3.2009]. Dostupné na WWW <www.cbudejovice.czso.cz>
http://www.cbudejovice.czso.cz/x/redakce.nsf/i/pocet_uchazecu_o_zamestnani_v_jihoceskem_kraji_v_prosinci_2008_vzrostl_o_vice_nez_15_procent
27. Jihočeská hospodářská komora: Interní materiály [online], 2008 [25.2.2009]. Dostupné na WWW <www.jhk.cz >
<http://www.jhk.cz/index.php?section=art&id=296>
28. Jihočeský kraj: Interní materiály [online], 2009 [14.1.2009]. Dostupné na WWW <www.kraj-jihocesky.cz >
[http://www.kraj-jihocesky.cz/index.php?par\[id_v\]=135&par\[lang\]=CS](http://www.kraj-jihocesky.cz/index.php?par[id_v]=135&par[lang]=CS)
29. Ministerstvo financí České republiky: Interní materiály [online] 2008. [14.3.2009]. Dostupné na WWW <www.mfcr.cz>
<http://www.mfcr.cz/cps/rde/xchg/mfcr/xsl/predsednictvi.html?rdePwdDays=9223372036854775807>
30. Regionální a rozvojová agentura Jižních Čech: Interní materiály [online] 2008. [2.3.2009]. Dostupné na WWW <www.rera.cz >
<http://www.rera.cz/index.php?documentID=165>

12. *Rejstřík tabulek a grafů*

Seznam tabulek

Tabulka 1 – Přehled obyvatelstva v okrese v roce 2007.....	36
Tabulka 2 – Vývoj počtu zaměstnavatelů.....	37
Tabulka 3 – Vývoj počtu zaměstnanců a OSVČ	38
Tabulka 4 – Zaměstnanost v jednotlivých odvětvích	41
Tabulka 5 – Činnost ekonomických subjektů v okrese podle OKEČ	42
Tabulka 6 – Nezaměstnanost v Jihočeském kraji	48
Tabulka 7 – Počet evidovaných uchazečů o zaměstnání.....	49
Tabulka 8 – Vykazovaná míra nezaměstnanosti v jednotlivých mikroregionech okresu	51
Tabulka 9 – Rozdělení finančních zdrojů v cíli Konvergence	67
Tabulka 10 – Rozdělení finančních prostředků v cíli Konkurenceschopnost a zaměstnanost.....	67
Tabulka 11 – Rozdělení finančních prostředků v cíli Evropská územní spolupráce.....	68
Tabulka 12 – Přehled dotací OPPI pro Jihočeský kraj	74
Tabulka 13 – Vynaložené prostředky na aktivní politiku zaměstnanosti v okrese Strakonice	82
Tabulka 14 – Přehled počtu rekvalifikací uchazečů o zaměstnání.....	84
Tabulka 15 – Vybrané druhy rekvalifikací v jednotlivých letech a počet osob	84
Tabulka 16 – Počet pracovníků umístěných na veřejně prospěšné práce v jednotlivých letech.....	87
Tabulka 17 – Společensky účelná pracovní místa.....	88
Tabulka 18 – Umístění osob se zdravotním postižením v jednotlivých letech	91

Seznam grafů

Graf 1 – Přehled počtu zaměstnanců ve výše uvedených podnicích.....	40
Graf 2 – Rozdělení zaměstnavatelů podle počtu zaměstnanců.....	43
Graf 3 – Členové OKHK ve Strakonících dle počtu zaměstnanců.....	44
Graf 4 – Rozdělení respondentů dle podnikatelské činnosti	54
Graf 5 – Počet vytvořených nových pracovních míst malými a středními podniky	55
Graf 6 – Počet členů Jihočeské hospodářské komory	57
Graf 7 – Zdroje získávání informací malých a středních podniků	58
Graf 8 – Žádosti o podporu podnikání.....	59
Graf 9 – Zdroje čerpání podpory podnikání	60
Graf 10 – Význam zkratky OPPI.....	61
Graf 11 – Vliv hospodářské krize na malé a střední podnikání.....	62
Graf 12 – Způsoby řešení hospodářské situace malými středními podniky.....	63

13. Seznam použitých zkratek

APZ	Aktivní politika zaměstnanosti
CEBRE	Centrum pro evropskou integraci
CRR ČR	Centrum pro regionální rozvoj ČR
ČEB	Česká exportní banka, a. s.
ČR	Česká republika
ČMZRB	Českomoravská záruční a rozvojová banka, a.s.
EU	Evropská unie
ESF	Evropský sociální fond
ESF OP LZZ	Evropský sociální fond Operační program lidské zdroje a zaměstnanost
EGAP	Exportní garanční a pojišťovací společnost, a. s.
CHPD	Chráněná pracovní dílna
CHD	Chráněné dílny
CHPM	Chráněné pracovní místo
NVF	Národní vzdělávací fond
OKHM	Oblastní kancelář Jihočeské hospodářské komory
OP LZZ	Operační program lidské zdroje a zaměstnanost
OPPI	Operační program Podnikání a inovace
OPPP	Operační program Průmysl a podnikání
OPVK	Operační program Vzdělávání pro konkurenceschopnost
SÚPM	Společensky účelná pracovní místa
SME Union	Unie malých a středních podniků ČR
ÚP	Úřad práce
VPP	Veřejně prospěšné práce

14. Seznam příloh

Příloha 1: Dotazník pro malé a střední podnikatele

Příloha 2: Časový přehled programů OPPI

Příloha 1

Dotazník pro malé a střední podniky

Dobrý den

Jmenuji se Jana Cuhrová a v současné době zpracovávám diplomovou práci na téma: Podpora malého a středního podnikání v okrese Strakonice. Proto bych Vás ráda požádala o vyplnění dotazníku, který je důležitý k zpracování mé práce. Tento dotazník je zcela anonymní.

Děkuji za Váš čas a přeji hezký den.

1. Jaký je předmět Vaší podnikatelské činnosti?
 - Maloobchod, velkoobchod
 - Ubytování stravování
 - Stavebnictví
 - Strojírenský průmysl
 - Poskytování služeb
 - jiné, jaké.....

2. Jste spokojeni s legislativní úpravou podnikání v ČR?
 - Ano
 - Ne - je třeba změnit.....

3. Jste členy Jihočeské hospodářské komory?
 - Ano
 - Ne

4. Máte dostatek informací o možnostech získávání podpory pro malé a střední podniky?
 - Ano
 - Ne

5. Jakým způsobem čerpáte důležité informace pro Vaše podnikání?
 - internet
 - dotazem na příslušném úřadě
 - hospodářská komora
 - tisk
 - Jiné, jaké.....

6. Vytvořili jste během svého podnikání nové pracovní místo?
 - Ano, kolik.....
 - Ne

7. Žádali jste již o jakoukoliv formu podpory Vašeho podnikání?
- Ano
 - Ne
8. O jaký druh podpory se jednalo?
- poskytovaná Úřadem práce ve Strakonících
 - čerpaná z Operačních programů EU
 - jiná, jaká.....
9. Znáte význam zkratky OPPI?
- Ano
 - Ne
10. Pociťuje vliv hospodářské krize na Vaše podnikání?
- Ano
 - Ne
11. Byli jste nuceni podniknout kroky, v důsledku vlivu hospodářské krize?
- Ano
 - Ne
 - Ano, snížením počtu zaměstnanců
 - Ano, omezením výroby, zkrácení pracovní doby

Příloha 2

Časový přehled programů OPPI

OBLAST PODORY	AKTUÁLNÍ VÝZVA	PŘÍJEM RŽ	UKONČENÍ PŘÍJMU RŽ	PŘÍJEM PŽ	UKONČENÍ PŘÍJMU PŽ
Start	I.	Ukončen	—	—	31.1.2008
Progres	I.	Ukončen	—	—	19.10.2007
Záruka	II.	23.2.2009			31.12.2009
Rozvoj	II.	15.4.2009	15.7.2009	15.6.2009	15.9.2009
ICT a strategické služby	II.	2.3.2009	2.10.2009	1.5.2009	15.1.2010
ICT v podnicích	II.	15.7.2008	28.2.2009	14.11.2008	31.5.2009
Eko—energie	II.	14.11.2008	28.2.2009	15.1.2009	30.4.2009
Inovace — Projekt	II.	15.7.2008	30.9.2008	14.11.2008	28.2.2009
Inovace — Patent	I.	3.3.2008	30.4.2009	9. 9. 2008	31.7.2009
Potenciál	II.	3.3.2008	30.9.2009	15.7.2008	30.11.2009
Spolupráce — Technologické platformy	I.	Ukončen	—	—	31.12.2008
Spolupráce — Klastry	I.	1.10.2008	28.2.2009	14.11.2008	30.4.2009
Prosperita	I.	9.9.2008	31.7.2009	10.12.2008	31.12.2009
Školící střediska	I.	3.3.2008	28.2.2009**	15.7.2008	30.4.2009
Nemovitosti	I.	1.4.2008	Dočasně pozastaven 15.9.2008	—	Do 10 měsíců od data vzniku Způsobilých výdajů***
Poradenství	I.	1.10.2008	28.2.2009	1.1.2009	31.7.2009
Marketing	I.	Ukončen	—	—	31.12.2007

Zdroj: www.mpo.cz

* Předpokládaný termín (orientační).

** Program byl pozastaven 14.5.2008 znovu otevřen dne 17.12.2008.

*** Do 10 měsíců od data přijatelnosti (registrace RŽ) nebo od data zahájení příjmu plných žádostí, podle toho, který okamžik nastane později.

RŽ — Registrační žádost, PŽ — Plná žádost

